

PIĄTEK-CZWARTEK
|24-30.11|2023|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

POWIATU ELBLĄSKIEGO

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ELBLĄG KOCHAM MOJE MIASTO!

**KAMILA SZCZEPAŃSKA-GÓRNA:
KRYMINALISTYKA
JEST NICZYM MAGIA S. 6-7**

SPORT W ELBLĄGU

**CHCĄ POWTÓRZYĆ SUKCES
Z LEGIONOWA |20**

**POWALCZĄ Z KOTWICĄ
O PUNKTY |21**

**BASKETBALL ZNÓW
PRZEKROCZY STO
PUNKTÓW? |21**

**LEKARZE Z ELBLĄGA
NAGRODZENI |2**

**ILE DOSTANĄ „CZERWCOWI
EMERYCI”? |3**

**BĘDĘ GRAŁ PRZYNAJMNIEJ
DO OSIEMDZIESIĄTKI! |8**

**MĄDRA GŁOWA
CZY ŚWIETNY ŁOWCA? |16**

XVII

**SPORTOWY PLEBISCYT
„DZIENNIKA
ELBLĄSKIEGO” 2023**

**DZIENNIK
ELBLĄSKI**

LEKARZE Z ELBLĄGA NAGRODZENI

Za nami gala Hipokrates 2023, podczas której nagrodzeni zostali lekarze, pielęgniarki, farmaceuci, ratownicy i technicy medyczni z Warmii i Mazur cieszący się — jak wynika z głosowania — największym zaufaniem wśród pacjentów. Wiele pierwszych miejsc w poszczególnych kategoriach przypadło specjalistom z Elbląga.

Chirurgiem roku w województwie warmińsko-mazurskim został Wojciech Skonieczny ze Szpitala Miejskiego św. Jana Pawła II w Elblągu

Zaszczytne miejsca na podium w poszczególnych kategoriach zajęło wielu elbląskich specjalistów

Kandydatów do zaszczytnych tytułów w plebiscycie medycznym Hipokrates nominowali ich pacjenci, którzy głosowali następnie w wielu kategoriach tak, by organizatorzy wydarzenia — Gazeta Olsztyńska i Polska Press — mogli nagrodzić tych, którzy wykazują się największą cierpliwością i empatią, a pacjenci mogą zawsze na nich liczyć. Jeżeli chodzi o laureatów z Elbląga, to jest ich całkiem sporo.

Pierwsze miejsce w kategorii CHIRURG zajął Wojciech Skonieczny ze Szpitala Miejskiego św. Jana Pawła II.

Kolejne pierwsze miejsce — tym razem w kategorii LARYNGOLOG — zajął Mirosław Denisiuk z Elbląga.

Najbardziej doceniani przez pacjentów z Warmii i Mazur DERMATOLOG również pochodzi z Elbląga — to Dominika Czarnecka z Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego.

To jeszcze nie koniec powodów do radości dla elblążan. W kategorii OKULISTA kolejne pierwsze miejsce, z którego dzięki głosom pacjentów cieszy się Janusz Adamski z Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu.

W nowej kategorii plebiscytu — UROLOG/NEFROLOG — drugie miejsce zajął Łukasz Grycko z Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu.

Drugie miejsce w kategorii GINEKOLOG zajął

natomiast Sebastian Ławrynów z Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu.

Również druga lokata — tym razem w kategorii KARDIOLOG — przypadła Michałowi Jaśkiewiczowi z Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu.

Na podium mamy również swojego reprezentanta w kategorii RATOWNIK MEDYCZNY, na trzecim miejscu decyzją pacjentów znalazł się Mariusz

Domeracki z Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Elblągu.

Co ciekawe, w kategorii FARMACEUTA/TECHNIK FARMACEUTYCZNY Elbląg ma kolejne powody do radości w postaci pierwszego miejsca, które zajęła Agnieszka Buszta.

Warto dodać, że również powiat braniewski ma w tegorocznym plebiscycie swoich reprezentantów. W kategorii STOMATO-

LOG zwyciężyła Dominika Pancechowska-Olszewska z poradni stomatologicznej w Lelkowie, a w kategorii SZPITAL ROKU w głosowaniu nie miał sobie równych Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ we Fromborku, który zajął pierwsze miejsce w województwie warmińsko-mazurskim i czwarte w całej Polsce.

REDAKCJA

II LO W ELBLĄGU WSPIERA NAUCZYCIELKĘ W WALCE Z CHOROBA

Przewidywany koszt na leczenie to około 300 tys. zł. Do tej pory udało się zebrać około 10 proc. potrzebnej kwoty. Staramy się różnymi akcjami zdobyć brakujące środki, ale jest to trudne — przekazuje II LO.

Liceum Ogólnokształcące w Elblągu prowadzi zbiorczą charytatywną na chorą na chorobę nowotworową nauczycielkę chemii, panią Anię Koc-Jaśkiewicz. Standardowe leczenie nie dawało rezultatów, w związku z czym konieczne było zastosowanie drogiej immunoterapii — informuje szkolna społeczność.

Na rzecz pani Ani prowadzona jest zbiórka, którą wesprzeć może każdy.

W jej opisie czytamy: Ania to dla wielu z nas

fantastyczna koleżanka, przyjaciółka, wspaniała mama, kochana żona oraz niesamowita nauczycielka chemii rozszerzonej w II LO w Elblągu. Ania jest kobietą iskrą, która roznieca wokół siebie ciepło, zrozumienie i szacunek do ludzi. Chętnie wszystkim pomaga, szczególnie uczniom. Jest zawsze wyrozumiała oraz zawsze ma dla każdego czas, choćby kosztem swojego prywatnego czasu. Uczniowie ją uwielbiają i nie wyobraża-

ją sobie lepszego nauczyciela chemii i lepszego pedagoga.

Dwa lata temu nauczycielka usłyszała diagnozę, która przeraziłaby każdego — nowotwór nadnercza.

— Szybka interwencja chirurgów onkologów dawała ogromne szanse. A jednak... po roku ta wredna choroba znowu dała o sobie znać z dużo większą siłą. Anulka ma dziś kilka guzów nowotworowych, każdy o innej genetyce. Dotychczasowe

leczenie nie pokonało choroby. Obecnie ostatnią deską ratunku okazała się no-

woczesna immunoterapia. Koszt tego leczenia to około 300 000 zł. Ona nie jest

wstanie sama tego opłacić. A to leczenie może uratować jej życie — dowiadujemy się z opisu zbiórki.

Społeczność II LO w Elblągu apeluje: — Prosimy wszystkich ludzi dobrej woli o wsparcie i o reklamowanie akcji. Każda wpłata daje nadzieję i szansę. Znajdziecie nas na pomagam.pl (zbiórka nosi tytuł „Aniu musisz żyć”) i na facebookowej grupie pełnej ciekawych licytacji — „Pomagam - Zbiórka dla Ani K-J”.

REDAKCJA

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Kamila Kornacka
k.kornacka@dziennikelblaski.pl

REDAKTORZY WYDANIA
Kamila Kornacka
Ewelina Gulińska
Agata Tupaj
Jerzy Kuczyński
k.kornacka@dziennikelblaski.pl
e.gulinska@dziennikelblaski.pl
a.tupaj@dziennikelblaski.pl
j.kuczynski@dziennikelblaski.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

DZIENNIKELBLASKI.PL
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 55 236 18 02
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 55 236 18 02
reklamy@dziennikelblaski.pl

Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

ILE DOSTANĄ „CZERWCOWI EMERYCI”?

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że sposób naliczania tzw. emerytur czerwcowych jest niezgodny z konstytucją. A to oznacza, że teraz rząd będzie musiał znaleźć kilka miliardów złotych na rekompensatę dla pokrzywdzonych seniorów.

W tej sprawie trudno było o inny wyrok. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że sposób waloryzacji emerytur dla osób, które przechodziły na emeryturę w czerwcu w latach 2009-2019, jest niezgodny z konstytucją. Pytanie w tej sprawie do TK skierował Sąd Okręgowy w Elblągu.

Orzeczenie TK oznacza, że nowy rząd będzie musiał znaleźć pieniądze na wyrównanie emerytom zaniżonych przez lata świadczeń. A to kilkaset złotych w zależności od wysokości emerytury. Ile w sumie może kosztować to budżet państwa? Tu nie ma dokładnych wyliczeń, ale jak podał money.pl, wyrównanie zaległych emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych może kosztować nawet 2,8 mld zł do 2033 r. Do tego doliczyć trzeba będzie jeszcze ustawowe odsetki.

Jednak rządzący musieli zdawać sobie sprawę, że kwestią czasu jest tylko, kiedy sprawą zajmie się TK, bo jak stwierdził w uzasadnieniu wyroku TK sędzia Piotr Pszczółkowski, usta-

wodawca przez wiele lat był świadomy istnienia usterek w mechanizmie waloryzacji kwartalnej „emerytur czerwcowych” imimo to długo nie podejmował kroków naprawczych.

ILE STRACILI CZERWCOWI EMERYCI?

I tak było przez lata. Rządzący dobrze o tym wiedzieli, ale nic z tym nie robili, arzesza emerytów cierpiała. Nie było bowiem tajemnicą, że od 2009 roku wszystkie emerytury przyznawane w czerwcu były niższe od tych, do których prawo do świadczenia powstało w innych miesiącach.

Wynikało to bezpośrednio z zasad przeprowadzania waloryzacji składek emerytalnych. Otóż od stycznia do maja i od lipca do grudnia podlegają one waloryzacji kwartalnej i rocznej, natomiast w czerwcu wyłącznie rocznej.

Konsekwencją tego było, że osoby, które składały wniosek o emeryturę w czerwcu, otrzymywały świadczenie niższe, niż gdyby wystąpiły z takim wnioskiem np. w maju lub

Pytanie w sprawie tzw. emerytur czerwcowych do TK skierował Sąd Okręgowy w Elblągu. Rząd musi teraz wyrównać straty emerytom, którzy wpadli w czerwcową pułapkę w latach 2009-2019

lipcu. I to sporo niższe, bo waloryzacje kwartalne, w szczególności za I kwartał roku, są korzystniejsze niż waloryzacja roczna.

Sytuacja zmieniła się dopiero w 2021 roku, kiedy Sejm uchwalił, a prezydent podpisał ustawę, która rozwiązywała problem czerwcowych emerytur. Co istotne, osoby, które w czerwcu 2021 roku przeszły na emeryturę, nie już nie straciły finansowo, bo ich świadczenie zostało przeliczone na nowo.

Ile tracili dotychczas czerwcowi emeryci? Tu padają kwoty 200-300 zł. Ale zwyczajnie ZUS, które przedstawiała w 2021 roku prof. Gertruda Uścińska, prezes ZUS, wynikało, że emerytu-

ra czerwcową przyznawana na poprzednich zasadach byłaby niższa od majowej o ok. 5 proc. oraz o 12 proc. od lipcowej. A to nawet kilkaset złotych miesięcznie, w zależności od wysokości emerytury.

Dlatego wtedy ZUS doradzał klientom, aby — jeśli to możliwe — nie przechodzili na emeryturę w czerwcu, lecz poczekali co najmniej do lipca. W tamtych latach w czerwcu na emeryturę przechodziło zaledwie ok. 1 proc. wszystkich osób, które w danym roku przechodziły na emeryturę. Ale trudno się dziwić tej ostrożności, skoro przyszła emerytura wyliczona w czerwcu mogła być nawet o kilkaset złotych

niższa niż przyznana w lipcu. Jednak wielu nie mogło czekać i wpadali w pułapkę.

Wyrok TK dotyczy emerytur przyznawanych w latach 2009-2019, a Sejm zlikwidował czerwcową pułapkę dopiero w 2021 roku. Ktoś zapyta, co więc zemeryturalni przyznani w czerwcu 2020 roku w świetle wyroku TK?

Otóż wtedy nowi emeryci nie stracili, a to dzięki uchwalonej przez parlament tzw. tarczy antykryzysowej 3.0, która zrównała wszystkich przechodzących na emeryturę. Ale to było jednorazowe rozwiązanie. Dlatego trzeba było nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, która już na stałe rozwiązywała problem czerwcowych emerytur.

SPRAWY NIE DA SIĘ ZAMIEŚĆ PO DYWAN

Ile osób może dotyczyć wyrok TK? Jakie będą skutki finansowe orzeczenia TK? Eksperti piszą, że rekompensaty mogą wynieść od 12 do 50 tys. zł, ale dużo zależy od wysokości zgromadzo-

nych składek i oczywiście roku przejścia na emeryturę.

— Koszt przeliczenia świadczeń osobom, które przechodziły na emeryturę w czerwcu w latach 2009-2019, wyniosłby ok. 260-280 mln zł rocznie. Koszt wyrównań może wynieść nawet ok. 1,6 mld zł. Liczba uprawnionych to 97,3 tys. osób — przekazał PAP rzecznik ZUS Paweł Żebrowski.

Trudno powiedzieć, kiedy pokrzywdzeni emeryci mogą dostać należne im pieniądze. Najpierw trzeba zmienić prawo, musi być podstawa do wypłaty rekompensat, a potem trzeba będzie znaleźć tych kilka miliardów w budżecie, żeby móc je wypłacić. Zgóry można założyć, że nie stanie się to jutro ani pojutrze, ale jedno jest pewne: nie da się już sprawy zamieść po dywan. Dlaczego przez lata taka konstrukcja waloryzacji składek emerytalnych, która była krzywdząca dla wielu przyszłych emerytów, nie została zmieniona, tego nikt nie wyjaśnił. Ale jak to zwykle bywa, gdy czegoś nie wiadomo, to wgrę wchodzi tylko jedno.

ANDRZEJ MIELNICKI

ELBLĄG POŻEGNAŁ LEGENDĘ POLSKIEGO SPORTU

W sobotę 18 listopada odbył się pogrzeb zmarłej 12 listopada 92-letniej Heleny Pilejczyk — nie tylko znakomitej tyżwiarki i trenerki, ale przede wszystkim wspaniałego człowieka.

foto: Ryszard Biel

Związku Łyżwiarskiego Kazimierz Kowalczyk, a także obecny prezes Rafał Tataruch, który odczytał list prezesa Polskiego Komitetu Olimpijskiego, Radosława Piesiewicza. Wystąpił także Andrzej Korpacki, członek zarządu Elbląskiego Klubu Spor-

towego „Nestora”, którego współzałożycielką była Helena Pilejczyk. Wszyscy, którzy żegnali popularną „Lusię”, w swoich wystąpieniach podkreślali, że mimo wspaniałych osiągnięć sportowych, pozostała osobą skromną, sympatyczną, życzliwą, chętnie niosącą

Helenę Pilejczyk w ostatniej drodze żegnali władze miasta, działacze sportowi, zawodnicy wielu pokoleń, młodzież szkolna, a także mieszkańcy miasta Elbląg i nie tylko. Uroczystość pogrzebowa miała doniosły charakter. W katedrze św. Mikołaja przy trumnie

asystowała warta honorowa Wojska Polskiego. Były poczty sztandarowe klubów sportowych iszkół z naszego miasta. Panią Helenę w ostatnich słowach żegnali prezydent Witold Wróblewski, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Marek Burkhardt, były prezes Polskiego

pomoc drugiemu człowiekowi. Nigdy nie spełniała definicji gwiazdy, choć ze względu na swoje sukcesy, bez wątpienia nią była. Pani Helena dzięki swoim osiągnięciom na światowych torach łyżwiarskich jak i krajowych stała się ikoną Polskiego Łyżwiarstwa Szybkiego.

Druga część uroczystości odbyła się na cmentarzu przy ul. Agrykola. Tam po odegraniu hymnu państwowego przez orkiestrę Wojska Polskiego w ciszy i spokoju pochowana została obok swoich najbliższych — syna i męża. Grób ozdobiły dziesiątki wieńców i zniczy.

JERZY KUCZYŃSKI

RUSZYŁA BUDOWA KĄPIELISKA MIEJSKIEGO

TO JEDNA Z NAJBARDZIEJ WYCZEKIWANYCH W ELBLĄGU INWESTYCJI. PO WIELU LATACH MIASTO MA SZANSĘ ODZYSKAĆ CHOCIAŻ NAMIASTKĘ TEGO, CO STRACIŁO. MOWA O BASENIE PRZY UL. SPACEROWEJ, KTÓRY DZIĘKI ROZPOCZYNAJĄCYM SIĘ PRACOM MA POWRÓCIĆ W NOWEJ ODSŁONIE.

INWESTYCJE I FINANSE

Rozpoczęto już pierwsze prace związane z budową nowego basenu na terenie byłego kąpieliska miejskiego przy ul. Spacerowej w Elblągu. Wykonawca ma jeszcze do końca tego roku rozebrać starą nieckę i rozpocząć palowanie gruntu pod nowy basen.

Na realizację wielomilionowej inwestycji Elbląg otrzymał 65 mln zł rządowego wsparcia, a pozostałą część wymaganej kwoty (komisja przetargowa — przypomnijmy — wybrała najtańszą ofertę za 89 mln) miasto pozyska dzięki emisji obligacji komunalnych. Do końca tego roku zostaną wyemitowane obligacje, które przeznaczone zostaną na spłatę części rat obligacji zaplanowanych na rok 2024-2025. A zatem dzięki nowym obligacjom samorząd wcześniej spłaci swoje wcześniejsze zobowiązania, a pieniądze uzyskane wskutek zmniejszenia spłaty rat kapitałowych zostaną przeznaczone na wydatki związane z budową basenu.

PRACE JUŻ TRWAJĄ

Pierwsze prace przy rewitalizacji dawnego kąpieliska miejskiego przy ul. Spacerowej już ruszyły. — Wykonawca rozpoczął prace przygotowawcze, czyli organizację terenu budowy, przygotowanie zaplecza. Po pracach przygotowawczych kolejnym

zaplanowanym etapem będzie rozbiórka niecki, gdzie powstać ma nowy basen. Wykonawca przeprowadza także badania gruntowe, ponieważ po rozbiórce, w kolejnym etapie, zaplanowano palowanie, a więc wzmocnienia gruntu, na którym posadowiona będzie niecka basenu — informuje Łukasz Mierzejewski z biura prasowego Urzędu Miejskiego w Elblągu. Inwestycja ma zostać ukończona w czerwcu 2025 roku.

W jaki sposób będzie zasilane kąpielisko?

— Tak jak w przypadku innych obiektów użyteczności publicznej woda będzie czerpana z miejskiej sieci wodociągowej, oczywiście po wybudowaniu odpowiedniego przyłącza. Woda będzie uzdatniana do parametrów wody basenowej. Nie będzie to woda pochodząca z deszczówki ani woda z rzeki — przekazuje Łukasz Mierzejewski.

Po rewitalizacji tzw. niecki woskowej do zagospodarowania pozostanie jeszcze druga niecka. Jakie plany ma na nią samorząd?

— Druga niecka, w zależności od tego, czy z czasem uda się pozyskać środki z funduszy zewnętrznych, zaplanowana jest jako miejsce do rekreacji z wykorzystaniem jednostek pływających, takich jak kajaki i rowery wodne — przekazuje Łukasz Mierzejewski.

for. Anna Pasacka

Inwestycja ma kosztować około 90 mln zł i zostać ukończona w czerwcu 2025 roku

Basen po otwarciu ma być czynny w okresie letnim. Jego rzeczywiste funkcjonowanie ma być zależne od warunków pogodowych. Ile będzie kosztował bilet wstępu na nowe kąpielisko? Tego jeszcze nie wiemy. Wiadomo jednak, że tak jak w przypadku obiektów krytych — Centrum Rekreacji Wodnej Dolinka i basenu przy ul. Robotniczej w Elblągu — wstęp na kąpielisko przy Spacerowej również będzie płatny.

Przypomnijmy, że koncepcja rewitalizacji basenu przygotowana została w 2016 roku, natomiast dokumentacja projektowa — w roku 2017. Aktualizacja dokumentacji nastąpiła w 2023 roku. Główna niecka basenowa, brodzik dla młodszych dzieci, pięć zjeżdżałni wodnych,

zespół boisk rekreacyjnych, plac zabaw dla dzieci oraz trawiasta strefa wypoczynkowa — to najważniejsze elementy otwartego miejskiego kąpieliska, które powstanie przy CRW Dolinka.

Główna niecka basenowa ma być podzielona na dwie strefy i pełnić funkcję rekreacyjną z atrakcjami basenowymi oraz funkcję pływacką ze strefą torów do pływania i rwącą rzeką. Powierzchnia lustra wody niecki basenu wielofunkcyjnego ma wynosić 1739,3 mkw., natomiast powierzchnia lustra wody niecki brodzika dla dzieci ma mieć 251,5 mkw.

OKIEM RADNEJ

— Chociaż pan prezydent Wróblewski powtarzał, że on nigdy nie obiecywał ką-

pieliska miejskiego — to o dziwo zmienił zdanie. Ale każdy ma prawo zmienić poglądy. Zbliżają się wybory, więc każdy chce wypaść jak najlepiej — stwierdza w rozmowie z nami elbląska radna Elżbieta Banasiewicz.

— Ruszyły prace nad tymi nieckami — specjalnie określałam je nieckami, bo to nie basen. Cieszę się z jednego powodu — będzie miejsce na boisko do piłki siatkowej. Takiego miejsca w Elblągu nie ma, a warto by było, aby organizować rozgrywki siatkówki, skoro mamy już tak potężny teren. A zatem nie krytykuję wszystkiego — to akurat plus projektu. Natomiast niecki są porażką na tak duże miasto. Ale co najważniejsze, miasto nie miało zabezpieczenia finansowego na wkład własny, więc postanowiono wydać obligacje, które tak naprawdę są sprawą PR. Tylko niewielki procent obligacji idzie na koszty własne dla tego obiektu. Lwia część idzie na co? Na spłatę zadłużenia Elbląga. Tylko po to, aby nasi prezydenci, kończąc swoją kadencję, mogli powiedzieć: „Proszę, nie mamy długów. Wszystkie zostały spłacone za naszej kadencji. Tak dobrze gospodarzyliśmy”. Nie, olbrzymia kwota tych obligacji pod przykrywką

sfinansowania prac przy budowie kąpieliska będzie tak naprawdę spłatą poprzedniego zadłużenia. To jest nieekonomiczne. Sytuacja polityczna jest, jaka jest. Nie tylko wojna w Ukrainie, ale już teraz kolejna. Wiemy, że wojna w Ukrainie nie skończy się tak szybko. Cenę za to płaci cała Europa i cały świat w postaci wyższych cen gazu, prądu i energii. Kredyty nie stanowią. A emitując obligacje, zaciągamy tak naprawdę kolejny kredyt. Dodatkowe koszty to obsługa kredytu i jego oprocentowanie — nigdy nie będą niższe niż te, które były. Zwłaszcza w obecnej sytuacji ekonomicznej w Europie i na świecie. Wydawanie nowych obligacji jest co najmniej ekonomiczną beztroską. Niedługo będą nowe wybory. Dajmy szansę nowym władarzom. Elbląg naprawdę potrzebuje kąpieliska — to jest poważna sprawa. Ale basen nie może być rozgrywką PR dlatego, że komuś kończy się kadencja. Elbląg zaciągnął potężny dług, który będzie nas dużo więcej kosztował. Zaciągać nowe obligacje tylko po to, by spłacić stare? Nowe będą nas więcej kosztowały — komentuje radna Banasiewicz.

EWELINA GULIŃSKA

INWESTYCJE W ELBLĄSKIM BUDŻECIE ZREDUKOWANE DO MINIMUM

Przygotowano już projekt budżetu Elbląga na 2024 rok. Poza rewitalizacją kąpieliska, remontem Przedszkola nr 8 i przebudową stadionu próżno w nim szukać nowych inwestycji.

W poniedziałek 20 listopada w Urzędzie Miejskim w Elblągu odbyła się debata nad projektem budżetu Elbląga na 2024 rok. Choć słowo „debata” jest tu użyte zdecydowanie na wyrost. Radni otrzymali projekt budżetu dopiero w piątek 17 listopada, natomiast na stronie Urzędu pojawił się on dopiero w poniedziałek. To zbyt mało czasu, aby przeciętny mieszkaniec mógł zapoznać się z projektem

uchwały budżetowej. Biorąc jednak pod uwagę, że zrezygnowano z nowych inwestycji, być może zdaniem prezydenta Elbląga, który omawiając przyszłoroczny budżet, stwierdził, że „cytryna została już wyciśnięta do samego końca i więcej się nie da”, nie było po prostu, o czym debatować.

Zaplanowano, że budżet Elbląga na 2024 rok ma wynieść 895 mln zł. Przewiduje się, że w przyszłym roku dochody elbląskiego samorzą-

du wyniosą 868 mln zł (w 2023 roku wynosiły 711,96 mln zł). Niezmiennie od wielu lat główną pozycję dochodów własnych miasta będą stanowiły udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT). Planowane na 2024 rok wydatki elbląskiego samorządu oszacowano na ponad 890 mln zł. Dług publiczny elbląskiego samorządu, na który składają się przede wszystkim wyemitowane obligacje, ma wynieść w 2024 roku 277,9 mln zł (czyli 32 proc. dochodów), deficyt budżetowy: 22 mln 750 tys. zł. Oszczędności samorządowcy chcą szukać przede wszystkim w rezygnacji z nowych inwestycji.

Jakie zadania zaplanowano do realizacji w przyszłorocznym budżecie? Poza budową kąpieliska miejskiego przy ul. Spacerowej i modernizacją zabytkowe-

go budynku Przedszkola nr 8 głównie te, które zostały już rozpoczęte i potrzebne są środki na ich dalszą realizację.

Zadania inwestycyjne (roczne i wieloletnie) przewidziane w projekcie budżetu do realizacji w 2024 roku to m.in. rozbudowa ulicy M. Rosnowskiego, budowa połączenia drogowego pomiędzy ul. Częstochowską a ul. Legionów, budowa ogólnodostępnych miejsc postojowych w obszarze Starego Miasta w Elblągu — ul. Kumieli, rozbudowa cmentarza Dębica, rewitalizacja Wyspy Spichrzów w Elblągu — terenu przeznaczonego pod inwestycje Programu Fabryka i przebudowa stadionu przy ul. Agrykola. Ogółem na wydatki inwestycyjne w 2024 zaplanowano prawie 64 mln zł.

EG

KONDOLENCJE

Pani
**Katarzynie
Ciośńskiej**

wyrazy głębokiego żalu i współczucia
z powodu śmierci

Córki

składają
dyrekcja oraz pracownicy
Zarządu Komunikacji Miejskiej
w Elblągu Sp. z o.o.

KONDOLENCJE

Nie żyjemy, aby umierać... ale umieramy, aby żyć wiecznie
Z głębokim żalem żegnamy
naszego Kolegę

Michała Dąbrowskiego

Wyrazy najszczerzego współczucia w tych trudnych chwilach

Rodzinie i Najbliższym

składa Oddział Ortopedii Szpitala Miejskiego w Elblągu

27623see1-a -P

2178230pb1-a -P

Nie bójmy się pomagać!

Możemy uratować komuś życie!

#PKOdzieciom – pomagamy najmłodszym w sytuacji zadławienia lub zakrztuszenia

Czy wiecie, że zadławienia i zakrztuszenia to jedna z najczęstszych przyczyn śmierci u dzieci i osób powyżej 65. roku życia? Rocznie z tego powodu umiera ok. 5 tys. osób. Więcej osób umiera od zadławień niż od pożarów, utonień czy wypadków z użyciem broni palnej, a przyczyną ok. 41 proc. śmierci spowodowanych przez zakrztuszenie jest spożywanie pokarmów.

Dlatego Fundacja PKO Banku Polskiego inicjuje akcję #PKOdzieciom. Fundacja wraz z PKO Bankiem Polskim chce edukować i zwiększać wśród Polaków świadomość tego, jak pomóc drugiej osobie, w sytuacji zadławienia czy zakrztuszenia. Będzie też wyposażała publiczne placówki w niezbędny sprzęt ratunkowy. Niezwykle ważna jest bowiem natychmiastowa i szybka reakcja.

Fundacja PKO Banku Polskiego zakupiła 1,5 tys. zestawów ratunkowych LifeVac, które z powodzeniem udrażniają drogi oddechowe osobom, które się krztuszą lub dławią. Zestawy trafią do wszystkich publicznych żłobków i klubów dziecięcych w całej Polsce. To najmłodsi są szczególnie narażeni na zakrztuszenia czy zadławienia,

a takie sytuacje stosunkowo często mogą zdarzyć się w placówkach edukacyjnych i wychowawczych.

Jak podkreśla Dariusz Szwed, prezes Zarządu PKO Banku Polskiego, bank wspiera wszystkich swoich klientów, także tych najmłodszych. „Wspomagamy ich edukację finansową, dostarczając dostosowane do nich produkty bankowe, takie jak aplikacja PKO Junior. Współpracujemy ze szkołami, zachęcając je do udziału w Szkolnych Kasach Oszczędności. A teraz uruchamiamy akcję #PKOdzieciom, która odpowiada na jeden z poważniejszych problemów, które mogą się zdarzyć w placówkach opiekuńczych i wychowawczych” – zwraca uwagę Dariusz Szwed.

#PKOdzieciom to projekt w ramach

W PRZYPADKU ZADŁAWIENIA LICZY SIĘ KAŻDA MINUTA:

0 – 4 min – mało prawdopodobne uszkodzenie mózgu

4 – 5 min – możliwe uszkodzenie mózgu

6 – 10 min – duże prawdopodobieństwo nieodwracalnych uszkodzeń

powyżej 10 min – duże prawdopodobieństwo śmierci mózgu

PODSTAWOWE ZABIEGI RESUSCYTACYJNE U DZIECI

OCEŃ BEZPIECZEŃSTWO – WEZWIJ POMOC

NIE REAGUJE?

UDROŹNIJ DROGI ODDECHOWE

Brak oddechu lub oddech
nieprawidłowy

5 oddechów ratunkowych

Przy braku oznak życia

15 uciśnieć klatki piersiowej

2 oddechy, następnie
naprzemiennie
15 uciśnieć – 2 oddechy

DRUGI RATOWNIK

- Wezwij ZRM/ zespół resuscytacyjny (funkcja głośnomówiąca)
- Przynieś i podłącz AED (jeżeli dostępne)

- Jeżeli masz kompetencje, zastosuj wentylację workiem z maską i tlenem (technika 2-osobowa)
- Jeżeli nie można wentylować, uciskaj klatkę piersiową bez przerw; jak najszybciej dodaj oddechy ratunkowe

POJEDYŃCZY RATOWNIK

- Wezwij ZRM/ zespół resuscytacyjny (funkcja głośnomówiąca)
- Przynieś i podłącz AED w przypadku nagłej utraty przytomności przy świadkach (jeżeli dostępne)

Źródło: Wytyczne resuscytacji 2021, str. 73
<https://www.prc.krakow.pl/wytyczne2021/rozd1.pdf>

#PKOdzieciom

zainaugurowanej w ubiegłym roku inicjatywy Bank Dobrych Serc. Akcja skierowana jest do najmłodszych, bo to oni – jak zaznacza Szwed – ze względu na swój wiek są szczególnie narażeni na zadławienia, a w konsekwencji utratę zdrowia i życia.

Sprzęt ratunkowy zostanie bezpłatnie przekazany do 1345 publicznych placówek – 1180 żłobków i 165 klubów dziecięcych w całej Polsce. Pozostałe 155 zestawów trafi do wybranych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których przebywają dzieci poniżej 3. roku życia.

Zestaw ratunkowy umożliwia szybkie i skuteczne udrażnianie dróg oddechowych osobom, które się krztuszą lub dławią. Sprzęt jest certyfikowany i bezpieczny dla maluchów. Jego użycie nie wymaga specjalistycznej wiedzy ani przeszkolenia. Może być stosowany przez każdego. Jego działanie polega na zasysaniu ciała obcego z dróg oddechowych poszkodowanego w sposób nieinwazyjny i skuteczny. Jak podkreśla Aleksandra Mazur, prezes Fundacji PKO Banku Polskiego, każdy żłobek, przedszkole czy klub dziecięcy powinien mieć taki sprzęt na wyposażeniu, ponieważ w sytuacji zadławienia czy zakrztuszenia ważna jest natychmiastowa reakcja i liczy się każda minuta.

„Chcemy działać prewencyjnie, dostarczając do placówek publicznych sprzęt, który jest w pełni bezpieczny dla najmłodszych i może być stosowany przez każdego. Chcemy również zwiększać świadomość rodziców i opiekunów, uczyć ich, jak poradzić sobie w sytuacji zadławienia czy zakrztuszenia u dziecka. Wszystko po to, by jak najbardziej ograniczyć zagrożenie wśród najmłodszych i zminimali-

zować ryzyko tragedii, która może się wydarzyć w trakcie zabaw czy wspólnych posiłków” – mówi Aleksandra Mazur.

Ambasadorem akcji jest zawodowy ratownik medyczny i instruktor Mateusz Mokrzycki. We współpracy z nim Fundacja PKO Banku Polskiego przygotowała także specjalne filmy instruktażowe na temat profilaktyki i pierwszej pomocy w zadławieniach, skierowane do rodziców, a także opiekunów w żłobkach i przedszkolach.

– Zakrztuszenie czy zadławienie u dziecka to sytuacja zagrożenia życia – mówi Mokrzycki, ale jeśli rodzic czy opiekun wie, jak prawidłowo postępować, może skutecznie pomóc jeszcze przed przyjazdem zespołu ratownictwa medycznego. Uczmy się tego i nie bójmy się pomagać. Zapobiegajmy zadławieniu, prawidłowo sadzając dziecko podczas posiłku, starając się, by dziecko nie biegło i było skupione na jedzeniu. Krójmy okrągłe warzywa i owoce na odpowiednie kawałki. Nie pozostawiajmy w zasięgu dzieci drobnych fragmentów zabawek” – przekazuje ratownik medyczny. W przypadku zakrztuszenia ważne jest natomiast prawidłowe ułożenie dziecka. Następnie należy wykonać do 5 uderzeń w plecki i do 5 uciśnieć nadbrzusza. To pomaga udroźnić drogi oddechowe i uratować życie” – podkreśla Mokrzycki. „Cieszę się, że w tak ważnym celu jak ratowanie dzieci Fundacja PKO Banku Polskiego nawiązała współpracę z LifeVac Polska, które dostarcza urządzenia” – dodaje.

Chcesz wiedzieć, jak pomóc dziecku w sytuacji zakrztuszenia czy zadławienia? Obejrzyj specjalny film instruktażowy na stronie www.pkobp.pl/PKOdzieciom.

KAMILA SZCZEPAŃSKA-GÓRNA: KRYMINALISTYKA JEST NICZYM MAGIA

PISANIE BYŁO ZE MNĄ OD ZAWSZE – MÓWI KAMILA SZCZEPAŃSKA-GÓRNA, KTÓRA NIE TAK DAWNO WYDAŁA SWOJĄ DEBIUTANCKĄ POWIEŚĆ, A JUŻ ZAPOWIADA JEJ KOLEJNE DWIE CZĘŚCI. CHOCIAŻ NIE LUBI TEGO PYTANIA, W ROZMOWIE Z NAMI OPOWIADA O TYM, CO JĄ INSPIRUJE.

Dla Kamili Szczepańskiej-Górnej, pochodzącej z Elbląga autorki, która niedawno wydała swoją debiutancką książkę „98% Klary”, kryminalistka to coś więcej niż pomysł na powieść. Pisarka należy do Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, jest dwukrotną laureatką konkursu na pracę roku z dziedziny kryminalistyki i stworzyła kilka publikacji naukowych. Natomiast pisanie to dla niej hobby i forma relaksu. Autorka opowiada nam o pracy nad swoją powieścią i o swoich pasjach.

– „98% Klary” to twój debiut. Jakie emocje towarzyszyły ci w związku z premierą twojej pierwszej książki?

– Przy premierze, w szczególności pierwszej książki, towarzyszą niesamowite emocje. W lutym będzie premiera drugiego tomu i już mogę powiedzieć, że czuję dużo większe emocje niż przy debiucie.

Na pewno towarzyszy mi niepewność, bo jednak oddajesz kawałek swojego twórczego serca ludziom do oceny i jakby nie było, ta ocena może być różna. I nigdy nie jest tak, że jakaś książka na 100 procent spodoba się każdemu.

Wydając książkę, właściwie wydając cokolwiek dla ludzi, trzeba być przygotowanym na pozytywne i negatywne opinie. Byłam też ciekawa, jak czytelnicy na tę historię zareagują, bo łamię w niej kilka schematów i stereotypów, ale pierwsze kilka recenzji było mega pozytywnych i to już dało mi takiego kopa i pewność, że zrobiłam to dobrze. Trafiłam też na cudowne osoby, w szczególności z Instagrama, które zajmują

się książkowymi mediami, i one też dały mi niesamowite wsparcie.

– Jak wyglądała praca nad twoją książką? Skąd czerpałaś wiedzę do opisanie sytuacji, które miały miejsce w powieści, oraz do stworzenia pogłębionego portretu psychologicznego głównych postaci?

– Jestem pisarzem, który pisze z planem. Zanim usiadłam do pisania, to najpierw stworzyłam sobie plan ramowy, co chciałam w tej książce zawrzeć i co chciałam osiągnąć od A do Z. Podzieliłam to na poszczególne sceny, mniej więcej opisałam, jakie emocje mają być w tych scenach i zrobiłam portret psychologiczny bohaterów. Jestem zdania, że jako autor muszę o moich bohaterach wiedzieć jak najwięcej, żeby móc ich później naturalnie przedstawić. Czyli idąc takim klasycznym ćwiczeniem pisarskim, muszę wiedzieć, jak mój bohater się zachowa w sklepie, kiedy się spieszy, a ma ogromną kolejkę przed sobą, płaczące dzieci w tej kolejce i nie wiadomo co jeszcze.

Ale jestem też zwolennikiem ciężkiej pracy. Uważam, że ciężką pracą można naprawdę dużo osiągnąć – a co za tym idzie, akurat Klarę pisałam trzy razy od zera. To nie było tak, że napisałam ją raz i stwierdziłam, że jest dobra i wrzucam ją do wydawnictwa. Nie – napisałam ją raz, dałam czas, żeby ona odleżała, przeczytałam ją, zobaczyłam, jakie popełniłam błędy, napisałam jeszcze raz od zera, żeby nie powielać tych błędów i nie pogubić się w tych wszystkich poprawkach, znowu zrobiłam to samo i napisałam po raz

fot. archiwum prywatne

O książce z opisu wydawcy:

Klara, młoda, zdolna programistka, dalej wiodłaby nudne i samotne życie, gdyby nie to, że pewnego wieczoru znalazła się w niewłaściwym czasie w niewłaściwym miejscu. Odtąd jej dotychczasowe życie przestało być przewidywalne. Ciąg niespodziewanych i trudnych wydarzeń staje się dla Klary swoistym testem wytrzymałości. Dobro i zło mieszają się ze sobą, a moralność pozostawia niedosyt. Los ma swoje plany, ale czy pokrywają się z tymi, które ma ona?

trzeci. Wtedy stwierdziłam, że jest wystarczająco dobra i mogę iść dalej.

– Studiowałaś kryminalistykę, należysz do Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. W jaki sposób wiedza kryminalistyczna pomogła ci w tworzeniu tej powieści?

– Pomogła mi bardzo, dlatego że dała mi już podstawę wiedzy – wiedziałam, w którym miejscu szukać i jakie pytanie zadać. Mo-

żemy stwierdzić, że chcemy mieć postać mordercy, ale musimy też wiedzieć, o co pytać, kiedy szukamy informacji, żeby się w tym nie pogubić.

Oprócz kryminalistyki miałam też zajęcia z kryminologii, która dotyczy psychologii sprawców oraz ofiar. A co za tym idzie, bardzo łatwo było mi stworzyć ten portret psychologiczny – wiedziałam, w jaki sposób to zrobić, jak to ugryźć, co zcze-

go wynika krok po kroku – i dzięki temu mogłam stworzyć historię, która moim zdaniem mogłaby się wydarzyć w Polsce, również uwzględniając różne statystyki. Bo w Polsce nie mamy – i dobrze – zbyt wielu przypadków seryjnych morderców czy takich niezwykle krwawych morderstw. Jeżeli dochodzi u nas do zabójstwa, to najczęściej jest to pod wpływem alkoholu, narkotyków, na tle rodzin-

nym, kłótni – i tym Polska żyje w przypadku zabójstw, bo wbrew pozorom nie ma ich zbyt dużo. Więc musiałam stworzyć bohatera, który obroniłby się w tej rzeczywistości, jaką mamy, no i jakby nie było, dostęp do tej wiedzy naukowej mi w tym pomógł.

– Wiem, że nie lubisz pytania o inspirację, ale czy inspirowałaś się jakąś konkretną sprawą kryminalną, która wydarzyła się naprawdę?

– Najpierw wyjaśnię, dlaczego nie przepadam za pytaniami o inspirację – bo nie jestem w stanie odpowiedzieć, co mnie zainspirowało; inspirowało mnie wszystko, co mamy. Czasami, tak jak miałam ostatnio, widziałam samochód pary młodej z tablicami rejestracyjnymi zastąpionymi okazjonalną tablicą, i to już dało mi pomysł: „kurczę, tak mogliby na przykład sprawcy sobie uciekać!”. Więc inspirowało mnie dosłownie wszystko i nie potrafię dać konkretnej odpowiedzi, w szczególności jeśli ktoś, kto chciałby pisać, pyta mnie, skąd wziąć pomysł. A ja co mu powiem – że nie wiem? (śmiech). To przychodzi samo, a to słaba odpowiedź dla kogoś, kto szuka porad. Dlatego z tym pytaniem jest u mnie ciężko.

A jeżeli chodzi o to, jak powstawała fabuła, to polskie sprawy nie stanowiły głównej inspiracji, dlatego że tutaj nie mamy takich sytuacji, ale to jest cały zlepek wszystkiego, co czytałam i poznałam – czy to prace naukowe, zajęcia na studiach, wszystkie motywy sprawców. Powiedziałabym, że najbardziej jednak zainspirował mnie cały ten obraz dobra i zła, który czasami jest nieoczywisty. Wydaje nam się, że można łatwo kogoś oceniać po zachowaniu, a jeżeli ktoś zabił, to jest zły. Ale ja zawsze mówię: „a jeżeli matka zabiła w obronie swojego dziecka, to czy dalej jest to ten sam poziom zła?”. I właśnie tym się dość mocno bawiłam. Podsumowując, zainspirowało mnie wszystko, co czytałam, każdy film, który oglądałam, ludzi, których

poznałam i mogłam ich sobie wyobrazić w różnych sytuacjach.

– Twoja książka to thriller psychologiczny, więc można się domyślić, że nie brakuje tam brutalnych scen. Jak bardzo tworzenie takich opisów przekładało się na twoje emocje?

– Jeśli chodzi o brutalne sceny, to raczej emocjonalnie do nich nie podchodzę. One po prostu są i ta brutalność na mnie nie oddziałuje, nie sprawia, że nagle mam zły humor albo mam komukolwiek ochotę coś zrobić. Brutalność traktuję bardzo opisowo: wiem, jakie emocje powinny temu towarzyszyć, wiem, jakich słów użyć i w jakimś stopniu sobie wyobrażam te sytuacje, żeby móc je lepiej opisać, ale patrzę na nie tak, jakbym oglądała film. Tak jak czasami w filmie jest zbliżenie na przykład na nóż i to nas oglądających mrozi, tak w ten sam sposób próbowałam te niektóre sceny napisać.

Muszę powiedzieć, że bardziej niż te brutalne, ruszają mnie sceny emocjonalne, jedna z takich scen pojawi się w drugim tomie. Nie chcę zdradzić, jaka to będzie scena, ale jeżeli będziesz czytać, to pewnie się domyślisz, która. I to był faktycznie ten moment, kiedy, jak ją pisałam, to nie wiedziałam, co pisałam, bo lży leciały mi ciurkiem. Po prostu bardziej dopasowała się do mojej emocjonalności – była bardziej naturalna, normalna, domowa.

Brutalność na mnie nie wpływa, bo jest dla mnie zbyt, jakkolwiek to brzmi, nierzeczywista i nie spotkałam się twarzą w twarz z czymś takim, może dlatego mnie to tak nie rusza. Ale mam świadomość, że dla niektórych może to być trudniejsze, bo mamy różną wrażliwość.

– W takim razie co podczas tworzenia tej książki było dla ciebie najtrudniejsze?

– Najtrudniejsza była dla mnie jedna postać, a mianowicie Dominik. Pisanie Klary i Maksa było łatwe z tego względu, że oni są bardzo mocno charakterystyczni: jedno idzie w jedną stronę, drugie w drugą i mają tak mocne indywidualne cechy, że to od razu szybciej i łatwiej widziałam. A Dominik był

najtrudniejszy, bo moim zdaniem jest najbardziej podobny do zwyczajnego człowieka. I przedstawić go w ten sposób, żeby był on widoczny na tle dwóch silnych postaci i był przy tym naturalny, normalny i z takimi rozterkami, jakie mieliby zwyczajni ludzie, którzy każdego ranka wstają do pracy, to było pewne wyzwanie – żeby go pokazać i żeby miał coś do powiedzenia, a nie był tylko tłem w tej historii.

– Wracając do kryminalistyki i kryminologii, dlaczego wybrałaś właśnie taką drogę zawodową?

– Może nie tyle drogę zawodową, ile naukową, dlatego że zawodowo teraz zajmuję się pisaniem i wydawaniem, ale też programowaniem, a kryminalistyka daje mi zaplecze naukowe – to jest moje bezpieczne miejsce, w którym mogę się realizować wczymś, co uwielbiam. I to jest chyba ten plus, że nie łączę tego z pracą zarobkową, bo kiedy czasami już coś robimy dla zarobku, to gdzieś ta pasja i miłość potrafi minąć.

Ale pomysł przyszedł stąd, że szukałam swojego miejsca, które będzie mnie inspirować i będę się w nim spełniała. Po maturze ten pierwszy wybór studiów był trudny i w moim przypadku ciężko było określić, co bym chciała robić w życiu. I te studia wymarzone przysły trochę później i może dlatego są takim idealnym wyborem, bo dokonałam go bardziej świadomie. A wyszedł z tego, że kryminalistyka mnie fascynuje. Fascynuje mnie to, jak kryminalistyka potrafi połączyć różne dziedziny nauki w jedno – i matematykę, i fizykę, i nauki techniczne, informatyczne, biologiczne, chemiczne. Dla mnie to jest magia, że na podstawie kilku kropli krwi na ścianie możemy określić, w jaki sposób został zadany cios, czasami jakim narzędziem, czy jak dużą siłą dysponował sprawca.

– Pracujesz zawodowo jako programistka. W jaki sposób można połączyć zawodowo te obie dziedziny? Czy myślałaś o tym?

– Niestety doba jest dla mnie za krótka, ale mam już temat pracy doktorskiej, którą muszę napi-

sać. To w niej właśnie chcę połączyć odontologię, czyli identyfikację osób na podstawie zębów ze sztuczną inteligencją w taki sposób, żeby można było łatwiej i bez ludzkiej ingerencji zidentyfikować kogoś, a przy okazji cały proces zautomatyzować. Chcę rozpropagować identyfikację osób na podstawie zębów, by ograniczyć badania genetyczne, które w przyszłości mogą łączyć się z problemami z bezpieczeństwem.

– Masz ciekawe zainteresowania, przyszłościowe: kryminalistyka, kryminologia, programowanie. A skąd do ciebie przyszło pisanie?

– Pisanie było ze mną od zawsze. W szczególności mocno się rozrosło w gimnazjum, kiedy dawało mi poczucie bezpieczeństwa. Zarówno czytanie, jak i pisanie były moim hobby, metodą na ucieczkę. Tylko jak człowiek jest młody, to ma też słomiany zapal, więc zaczynałam mnóstwo książek i mnóstwo opowiadań i właściwie żadnego nigdy nie skończyłam. Dopiero napisanie prac naukowych od początku do końca, zaplanowanie i stworzenie ich tak, żeby one były naprawdę porządne i godne przeczytania, pokazało mi, że to już jest ten moment i na tyle dojrzałam, by wrócić do pasji, która dawała mi radość i przyjemność, więc do niej wróciłam.

– Czyli pozostaje nam czekać na drugi tom, który ukaże się w lutym.

– Tak, drugi tom jest już w redakcji. Książka po napisaniu musi przejść redakcję, później korektę, trzeba wykonać skład i później znowu musi przejść korektę, tak że trochę czasu to wymaga, żeby ją dopracować. Ale planowana data premiery jest w lutym. Konkretnego dnia jeszcze nie mogę zdradzić, bo to dopasujemy do naszego planu wydawniczego, ale już można na nią czekać.

– Napisałaś thriller psychologiczny, masz w planach też fantasy. A jakie książki sama lubisz czytać?

– Jeżeli chodzi o fantasy czy science fiction, to uwielbiam książki Andrzej Ziemiańskiego.

– Wydając książkę, trzeba być przygotowanym na pozytywne i negatywne opinie. Byłam ciekawa, jak czytelnicy zareagują na historię, którą stworzyłam, bo tamie w niej kilka schematów i stereotypów – mówi Kamila Szczepańska-Górna

Uważam, że to jest niesamowity autor; przy jego książkach się bawię i śmieję przy dialogach, ale też przy rozterkach wewnętrznych bohaterów widzę pewną nutkę filozofii, pewne rozważania i to ogromnie na mnie działa. Więc jest to mój numer jeden spośród polskich autorów. Ale jeżeli chodzi o kryminał, akcję, sensację, to uwielbiam książki Simona Becketta – ten człowiek po prostu wie, o czym pisze pod względem kryminalistycznym. Bo tak, jak mam wiedzę na ten temat i często widzę niedociągnięcia i nieprawidłowości naukowe, tak u Simona Becketta jest wszystko, jak być powinno. Lee Childa też

bardzo lubię, również Sebastian Fitzek ma genialne książki. „Wychowałam się” też na książkach Kinga czy Anny Rice.

– Wspominałaś, że pisesz też doktorat. Jakie są twoje dalsze plany?

– Moje plany na przyszłość są bogate i największym problemem jest to, że doba jest za krótka. Chciałabym w końcu napisać doktorat i go obronić, a to też wymaga sporo czasu. Drugi tom jest napisany, ale ta książka ma mieć trzy tomy, więc biorę się już za pisanie ostatniego, żeby w miarę szybko go wydać. W głowie już mi kielkuje historia z gatunku fantasy – połączenie aniołów, reli-

gii, różnych wierzeń, powstanie człowieka – to jest kolejna rzecz. Plus jeszcze praca zawodowa – programowanie i zarządzanie projektami programistycznymi – dlatego że zpisania ciężko jest się utrzymać na początku tej drogi.

Mam, co robić i chciałabym się w tych wszystkich trzech tematach rozwijać. Mam nadzieję, że uda mi się to jakoś pogodzić, bo nie lubię się skupiać tylko na jednej rzeczy, lubię mieć mnóstwo różnych opcji na zaś, bo nie wiemy nigdy, co się wydarzy. To są te trzy drogi, którymi chcę podążać, stety niestety, na raz, i zobaczymy, jak to wyjdzie (śmiech).

ROZMAWIAŁA AGATA TUPAJ

BĘDĘ GRAŁ PRZYNAJMNIEJ DO OSIEMDZIESIĄTKI!

Zaczął grać w tenisa w wieku siedmiu lat. I ta gra nieprzerwanie trwa do dziś. — Podejrzewam, że będę grał przynajmniej do osiemdziesiątki. A jeśli zdrowie pozwoli, to i dłużej — mówi Ryszard Grzelak, zawodnik EKS Mlexer Elbląg.

Ryszard Grzelak to najlepszy tenisista stołowy w historii EKS Mlexer jako jego wychowanek. Medalista mistrzostw Polski Zrzeszenia Ludowych Zespołów Sportowych we wszystkich kategoriach wiekowych. Wielokrotny mistrz Polski w kategorii masters w grze indywidualnej, w grze podwójnej i w grze mieszanej. Przez 12 lat był czołowym zawodnikiem I ligi tenisa stołowego w wielu różnych klubach, m.in. w elbląskim Mlexerze, ŻTS Żuławy Nowy Dwór Gdański i Morliny Ostróda. Obecnie zawodnik drużyny klubowej EKS Mlexer, występującej w rozgrywkach III ligi. To także trener tenisa stołowego osób niepełnosprawnych w Integracyjnym Klubie Sportowym „Atak” Elbląg i jeden z trenerów w sztabie szkoleniowym reprezentacji Polski osób z niepełnosprawnościami. W klubie sportowym IKS „Atak” pracuje od 2018 roku, szkoląc młodzież niepełnosprawną intelektualnie i ruchowo. Jego podopieczni odnoszą wiele sukcesów. Wyniki i praca trenera Grzelaka zostały zauważone w Polskim Związku Tenisa Stołowego Niepełnosprawnych, co skutkowało powołaniem go cztery lata temu do sztabu szkoleniowego Paraolimpijskiej Kadry Narodowej Seniorów.

— Zacząłem grać w tenisa, gdy miałem siedem lat. Koło domu stał stół do ping-ponga. Wszyscy grali na podwórku. Udało mi się wygrywać ze starszymi kolegami. To spowodowało, że wciągnąłem się w ten tenis. Często jest tak, że jak ktoś ponosi porażki, to zniechęca się do danej dyscypliny i szuka innej, która będzie przynosiła mu zwycięstwa. Ja dość szybko odnosiłem sukcesy w młodszych kategoriach — najpierw na poziomie województwa, później już na arenie krajowej. Tak to się zaczęło, gram już 44 lata — praktycznie bez

przerwy. Cały czas jestem czynnym zawodnikiem — mówi Ryszard Grzelak.

Na co dzień sportowiec z ponad 40-letnim doświadczeniem pracuje jako kierownik w dziale części w jednej z elbląskich firm motoryzacyjnych. Ma żonę Beatę i dwóch synów.

— Starszy syn skończył studia i mieszka w Gdańsku. Jest zawodowym żołnierzem. Również gra w EKS Mlexer. Dla mnie jako rodzica jest to szczęście, że mogę grać razem z moim dzieckiem w jednej drużynie. Syn mnie jeszcze nie ogrywa i nie wiem, czy kiedyś to zrobi. Młodszy syn chodzi do liceum, w tym roku będzie zdawał maturę i planuje studiować w Olsztynie. Również grał w tenisa, ale nie zaraził się tym. Lubi jednak sport. Gra w koszykówkę, w siatkówkę, bierze udział w zawodach szkolnych — zdradza nasz rozmówca.

Dziś Ryszard Grzelak ma 51 lat i wciąż czynnie uprawia tenis stołowy.

— Uważam, że na swój wiek i możliwości gram dobrze. Ogrywam jeszcze wielu młodszych zawodników od siebie, którzy trenują więcej, i oceniam swoją formę pozytywnie. Aby utrzymać kondycję, umiejętności i sylwetkę, muszę trenować minimum trzy razy w tygodniu po 1,5-2 godziny. A żeby grać na poziomie I ligi, to trzeba trenować codziennie minimum 1,5 godziny — stwierdza elblązanin.

A czy w ogóle dopuszcza do siebie myśli o zakończeniu kariery sportowej?

— To wszystko zależy od tego, czy nie dopadnie mnie jakaś kontuzja. Te na szczęście mnie omijają, nie miałem jakichś poważniejszych. Raz tylko miałem złamaną kość śródstopia. Podejrzewam, że będę grał przynajmniej do osiemdziesiątki. A jeśli zdrowie pozwoli, to i dłużej. Mam kolegów, którzy mają jeszcze więcej lat i grają. A na mistrzostwa

W siedemnastej edycji Sportowego Plebiscytu Dziennika Elbląskiego Ryszard Grzelak został nagrodzony tytułem „Trener Roku 2022”

— Zacząłem grać w tenisa, gdy miałem siedem lat. Podejrzewam, że będę grał przynajmniej do osiemdziesiątki. A jeśli zdrowie pozwoli, to i dłużej — mówi Ryszard Grzelak

świata czy Europy przyjeżdżają zawodnicy z Niemiec, którzy mają ponad 90 lat, a niektórzy nawet po 100. I grają. W przyszłym roku będę reprezentował Elbląg na arenie międzynarodowej w mistrzostwach świata w kategorii 50-55 lat.

Wyjazdy na mistrzostwa to duże obciążenie finansowe dla sportowca.

— Finansowane są ze środków własnych. Przykładowo wyjazd na mistrzostwa świata to koszt ok. 10 tys. zł. Nikt sportowcowi nie dokłada. Jak się uda znaleźć sponsora, to fajnie, a jeśli nie, to trzeba z własnego domowego budżetu wygospodarować środki. Nie jest łatwo znaleźć sponsora, ale przed mistrzostwami świata będę próbował to zrobić. Może być to forma reklamy

w postaci logo na koszulce, w której będę występował. Próbowałem pozyskać też pieniądze z miasta, ale ciężko jest zmiasta coś uzyskać. Wyjeżdżam na zawody jako elblązanin, reprezentuję miasto. Jeśli jakiś sponsor jest zainteresowany, to zapraszam do współpracy — przekazuje pan Ryszard. Jakie trzeba mieć zdolności, aby grać w tenisa? — pytamy doświadczonego gracza.

— Na początku trzeba mieć dużo chęci do pracy, bo jest to dyscyplina dość monotonna, a to przez dużą powtarzalność zagrań. Trzeba mieć też dobrą koordynację ruchową. Jednak tę cechę można też nabyć przy dobrej pracy z trenerem. Trzeba też trafić na dobrego trenera, który we

właściwy sposób pokieruje zawodnikiem. Takiego, który spowoduje, że gra będzie sprawiała przyjemność. Moim pierwszym trenerem był Marek Wnuk. Trafiałem na naprawdę dobrego człowieka. On też mnie pokierował i przytrzymał przy tej dyscyplinie — odpowiada nasz rozmówca.

W ubiegłym roku Ryszard Grzelak zdobył tytuł trenera roku w plebiscycie, który od kilkunastu lat organizuje Dziennik Elbląski.

— Wygrana w ubiegłej edycji plebiscytu to dla mnie jako trenera ogromne wyróżnienie. Czuję wsparcie nie tylko rodziców zawodników IKS „Atak”, ale też rodziców zawodników z kadry narodowej. To oni zdobywają największe sukcesy na arenie międzynarodowej

na igrzyskach olimpijskich. Obecnie najbardziej jestem skupiony na pracy z młodzieżą z niepełnosprawnościami. Sprawia mi to ogromną przyjemność. Czuję, że się spełniam, niosąc w ten sposób pomoc dzieciom z zaburzeniami intelektualnymi. Jest to trudna praca, ale łatwiejsza pod względem kontaktów z rodzicami. Rodzice dzieci z niepełnosprawnościami są o wiele bardziej wyrozumiali, mają zupełnie inne oczekiwania. Cieszy ich, gdy dzieci robią postępy ruchowe. A to zasługa tenisa, który jest grą szybką i wspomaga rozwój ruchowy i pomaga wkroczyć w przyszłość. Tenis to bardzo dobra terapia, bardzo mocno rozwija narządy ruchu i zmysły. Kształtuje też intelektualnie i jak każdy sport uczy dyscypliny i obowiązkowości. Dlatego polecam wszystkim rodzicom, aby zapisali dzieci właśnie na lekcje tenisa — podsumowuje elblązanin.

Warto dodać, że w tegorocznej, osiemnastej edycji Sportowego Plebiscytu Dziennika Elbląskiego Ryszard Grzelak tym razem ma szansę na tytuł sportowca roku.

EWELINA GULIŃSKA

WYBIERZ Z NAMI NAJPOPULARNIEJSZYCH SPORTOWCÓW

Już po raz osiemnasty Czytelnicy i Czytelniczki Dziennika Elbląskiego mają szansę nagrodzić zawodników z Elbląga i regionu za ich sportowe osiągnięcia. Głosowanie już się rozpoczęło i potrwa do północy 21 stycznia przyszłego roku. Na kogo oddasz swój głos? Wśród nominowanych nie mogło zabraknąć Ryszarda Grzelaka! Pełną listę kandydatów, którzy mają szansę na tytuł Najpopularniejszego Sportowca roku 2023, znajdziesz na stronie 23. Propozycje dotyczące tego, kto jeszcze powinien znaleźć się na liście, można wysłać drogą mailową na adres gazeta@dziennikelblaski.pl, w tytule wiadomości wpisując „Plebiscyt Sportowy”, a w treści imię i nazwisko oraz dyscyplinę i klub reprezentowane przez danego kandydata/kandydatkę. Czytelnicy i Czytelniczki Dziennika Elbląskiego wybierają w tym roku również Najpopularniejszy Klub Sportowy roku 2023 — lista nominowanych na stronie 23.

SPOKÓJ I WYGODA Z POŻYCZKĄ GOTÓWKOWĄ

Weź pożyczkę przez aplikację IKO:

- nawet do 24 rat
- dla tych, którzy nie skorzystali jeszcze z naszej pożyczki ani kredytu gotówkowego

RRSO 11,57%

Bank Polski
dzień dobry

RRSO – Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania dla przykładu reprezentatywnego. Udzielenie i wysokość pożyczki zależy od posiadania zdolności kredytowej. Szczegóły, w tym Taryfa Prowizji i Opłat Bankowych, dostępne są w placówkach banku i na pkobp.pl. Aplikacja IKO jest usługą bankowości elektronicznej.

www.pkobp.pl, infolinia: 800 302 302 brak opłat dla numerów krajowych na terenie Polski; w pozostałych przypadkach opłata zgodna z taryfą operatora.
+48 81 535 60 60 opłata zgodna z taryfą operatora

WIDOKI FOTOGRAFICZNE Z POCHYLNII W BUCZYŃCU

W 1863 roku elbląski księgarz Leon Saunier oferował w swojej księgarni „Widoki fotograficzne z pochylni w Buczyńcu”, za to w 1865 roku w księgarni Neumann-Hartmann nabyć można było album „Panorama Elbląga”.
Ich autorem był fotograf Leopold Dietz.

Leopold Dietz urodził się w Królewcu 30 października 1835 roku, żoną jego była Friederike Antonia, z domu Sperber.

Leopold Dietz mieszkał w Welawie, gdzie w 1859 roku urodził mu się syn Carl Leo Max. W 1861 przybył do Węgorzewa, tam powiększyła się mu rodzina o syna Ottomara. Już w 1862 był w Braniewie, gdzie urodził mu się syn Oskar i w 1864 córka Marta. W Elblągu dokonał zameldowania u władz policyjnych 1 października 1864 roku. We wrześniu 1865, już w Elblągu, urodziła mu się następna córka, Anna Helena Margarethe.

W 1866 mieszkał w Elblągu na Holländerstr. 1a (ul. Hetmańska). Jeszcze w Elblągu rodzi się mu troje dzieci: w 1868, 1869 i 1871 roku. Także w tym krótkim okresie zmarły mu dwie córki i syn.

W 1873 musiał niedługo z żoną mieszkać w Pasłęku, bo tam urodził mu się jeden z synów. Rok później zmarła żona Theodora Dietza. Wspólnie mieli dwanaścioro dzieci, dorosłego wieku dożyło sześciu.

W maju 1876 ożenił się z Henriettą Schwidetzky, która jednakże w 1878 zażądała rozwodu i związek małżeński został rozwiązany.

Po śmierci swojego brata Alberta w grudniu 1864 roku przejął jego atelier na Kehrwieiderstr. 1 (ul. Zbyszka Godlewskiego).

W 1863 w słynnej księgarni Leona Saunier sprzedawano „Widoki fotograficzne z pochylni w Buczyńcu” pojedyncze karty za 15 srebrnych groszy. Było to siedem zdjęć wykonanych przez

Leopolda Dietza pokazujących barki, wyciąg linowy, maszynownie, urządzenia mechaniczne. Z bardzo dużym prawdopodobieństwem trzeba przyjąć, że na zdjęciach widoczny jest Georg Steenke wraz z rodziną. We wstępie wspomniano o bardzo dobrym wykonaniu fotografii, które przekazały żywy i wyraźny obraz tego dzieła techniki. Zdjęcia te były uzupełnieniem do wydanego albumu „Der Elbing – Oberländische Kanal und seine Bauwerke” (Przewodnik po Kanale Elbląskim i jego techniczne budowle).

W sierpniu 1865 Dietz reklamował w księgarni Neumann-Hartmann swój album „Panorama Elbląga”, w którym zamieścił zdjęcia Elbląga i okolic. Album ten miał trzy różne wydania. Pierwsze, było to 10 kart, kosztowało 3 talary i 15 srebrnych groszy, ukazywało panoramę Elbląga, plac Fryderyka Wilhelma, ratusz, Stary Rynek, ul. Rybacką, budynek sądu, Bażantarnię, Dąbrowę i Górę Nimf, trzy zdjęcia z Kadyn oraz Kanał Elbląski.

Drugie wydanie przedstawiało 12 fotografii z Krynicy Morskiej, było do nabycia za 3 talary i 25 sgr. Trzecie składało się z 15 różnych zdjęć, a koszt albumu wynosił 5 talarów. Można było nabyć także pojedyncze fotografie. Był to album, który, jak sam reklamował: „będzie stanowił piękną pamiątkę z interesującego naszego miasta i pokazujący romantyczne naturalne piękno naszego otoczenia”.

W styczniu 1869 dał ogłoszenie, że atelier jego znajduje

Pochylnia w Buczyńcu. Zdjęcie wykonane Leopoldem Dietzem

je się na Starym Rynku 65. W czerwcu 1869 Leopold Dietz reklamował następne wykonane widoki Elbląga i okolic w 50 różnych egzemplarzach, poczynawszy od Bażantarni, Kadyn, Krynicy Morskiej, Krasnego Lasu, Jeziora Goplanicy, Buczyńca i Czulpy. Na zdjęciach z Czulpy Dietz parokrotnie uwiecznił dom radcy budowlanego i budowniczego Kanału Elbląskiego Georga Steenke i pomnik króla Fryderyka Wilhelma II.

W połowie października 1869 roku Elbląg odwiedził król – regent Prus Wilhelm I. Z okazji tych odwiedzin w ogrodach Kasyna Dietz wykonywał fotografie i wydał album składający się z 8 zdjęć. Cena albumu wynosiła 4 talary, a pojedyncze fotografie 20 sgr. W grudniu polecał ten i inne albumy z Elbląga jako odpowiedni podarunek na Boże Narodzenie.

Das photographische Atelier
meines verstorbenen Bruders Albert Dietz ist nicht wie irrthümlich berichtet, kurze Hinterstraße, sondern nach wie vor Kehrwieiderstr. No. 1 und ist bereits eröffnet, und bitte ich die geehrten Herrschaften Elbings und Umgegend, das meinem verstorbenen Bruder so reichlich geschenkte Vertrauen auch auf mich, seinem Nachfolger gütigst übertragen zu wollen, das ich in jeder Hinsicht zu erhalten bemüht sein werde.
Leopold Dietz, Photograph.
Kehrwieiderstraße No. 1.

4 grudnia 1878 Theodor Dietz kupił dom w Elblągu. Często podróżował w celach zawodowych. W 1877 odwiedził Nowy Dwór Gdański i Pasłęk, w 1881 roku przebywał prawie sześć miesięcy w Berlinie. W 1882 i 1885 roku pracował w Moragu. W tym samym roku wyjechał do Dębicy Kaszubskiej, a w 1890 roku przebywał parę miesięcy we Wrocławiu. Od 1893 roku zmieniał często miejsce zamieszkania, ponownie znajdujemy go w Berlinie, potem wrócił do Elbląga, gdzie zameldował się na stałe, aby w 1896 roku wrócił w październiku tego samego roku do Elbląga, ale 6 września 1897 roku wyprowadził się na stałe do Hamburga, gdzie już w 1896 roku otworzył atelier na Spielbudenplatz 20.

RODZINA FOTOGRAFÓW

Rodzina Dietz to nie tylko Leopold i wspomniani w poprzedniej części Albert.

Należał do niej również m.in. Hermann Dietz, który urodził się w Królewcu 4 marca 1830 roku. Początkowo uczył się zawodu złotnika i fotografa. W 1850 roku zameldował się pierwszy raz w Elblągu. W 1852 powrócił do Królewca, aby 19 lutego tego samego roku ostatecznie go opuścić, w Elblągu osiąść i trudnić się fotografią.

W 1853 w Kwidzynie ożenił się z Karoliną Deferss. W 1852 i 1857 odwiedził Malbork i tam otworzył atelier u restauratora Gehrmana, niedaleko strzelnicy. Reklamował, że wykonuje fotografie, dagerotypy, pantotypy, zdjęcia na szkło i woskowanym płótnie. Przypuszczalnie w Elblągu od 1858 prowadził także pracownię złotniczą na Toepferstr. 6 (dzisiejsza ul. Garncarska) i Herrenstr. 27 (ul. Janowska). W 1873 i 1874 prowadził na Herrenstr. 27 handel mlekiem. Widać więc, że miał się różnych zawodów.

Natalia Dietz urodziła się w Królewcu 8 listopada 1839 roku. Do Elbląga przyjechała z Królewca w 1856 roku, a wyprowadziła się z Elbląga w 1867 jako osoba niezamężna. Można przyjąć, że pojechała do siostry, do Berlina. Do Elbląga wróciła po paru latach i na ulicy Sturmstr. 6 (ul. Chmurna) otworzyła w 1873 swoje atelier fotograficzne. W tym samym czasie w Elblągu mieszkał także i pracował jej brat Ernst Juliusz Adolf.

W 1876 roku w Nowym Dworze Gdańskim była chrestną matką dzieci Ernsta Juliusza Adolfa. W książce adresowej w Elblągu z tego samego roku wymieniona jest jeszcze jako prowadząca atelier na ul. Chmurnej, ale to już ostatnia o niej wzmianka.

Ernst Juliusz Adolf Dietz z zawodu był zegarmistrzem i fotografem, urodził się w Mühlhof, koło Królewca 24 listopada 1841 roku. W 1860 roku opuścił Królewec, osiedlając się w Elblągu. W 1869 roku w Wittenberg wziął ślub z Klarą z domu Thurm, córką sędziego Friedricha z Alsdorf. W 1870 mieszkali w Berlinie, gdzie urodziło im się pierwsze dziecko, a już w 1871 przeprowadzili się do Elbląga, gdzie w następnych latach w rodziły im się kolejne dzieci. Dopiero w 1875 roku przenieśli się do Nowego Dworu Gdańskiego. Tam pozostali do około 1878 roku. W 1879 roku na krótki czas przenieśli się do Pasłęka. Dalsza droga życiowa poprowadziła rodzinę do Ornety, tam urodził im się w 1881 syn Friedrich, a w 1885 następny syn Johann. W Gdańsku przy narodzinach w 1891 roku syna Alfreda, w aktach metrykalnych wymieniono zawód ojca jako „fotograf, dawniej zegarmistrz”. W karcie meldunkowej Elbląga wpisano mu w rubryce zawód „mechanik, zegarmistrz i fotograf”. Prawdopodobnie pracował najczęściej tak jak jego bracia jako zegarmistrz i fotograf.

DANUTA THIEL-MELERSKA

LEKSYKON FOTOGRAFÓW FOTOREVERS.EU

Leksykon Fotografów stworzony przez Danutę Thiel-Melerską dostępny jest na stronie internetowej www.fotorevers.eu, gdzie znaleźć można informacje na temat działalności fotografów i ich atelier w latach 1850-1914. Warto śledzić też FB: [fotorevers.eu](https://www.facebook.com/fotorevers.eu), gdzie publikowane są dawne zdjęcia i ciekawostki na ich temat.

24 - 30 listopada 2023

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

20:00

TVP
KULTURA

Zniewolony

Dramat historyczny, Wielka Brytania, USA, 2013

Solomon Northup przyszedł na świat w stanie Nowy Jork jako wolny człowiek. Pracował na farmie, grał na skrzypcach. Założył rodzinę, wraz z żoną i dziećmi wiodł uczciwe życie, był szanowanym obywatelem. Rodzinne szczęście zburzyło uprowadzenie Northupa, który został podstępem zwabiony na Południe i sprzedany handlarzom w Luizjanie. Gehenna wolnego człowieka, który stał się niewolnikiem, trwała 12 koszmarnych lat. Przez cały ten czas Solomon Northup nie tracił nadziei, wierząc, że kiedyś odzyska wolność. Stanie się to w 1843 roku, dzięki pomocy przyjaciół i znajomych.

Piątek

1:00

POLSAT

Krucjata Bourne'a

Akcja, USA, Niemcy, Rosja, Indie, 2004

Mimo amnezji Bourne (Matt Damon) układa sobie powoli normalne życie z ukochaną Marie (w tej roli Franka Potente) u boku. Ale krwawa przeszłość znowu daje o sobie znać i Bourne ledwo uchodzi z życiem z zamachu. Musi kryć się przed nieznanym wrogiem, lecz nie jest bezbronny - wkrótce okaże się, że i on potrafi być nieuchwytny i zdeterminowany w walce.

Sobota

2:50

TVP
KULTURA

Wojacek

Dramat, Polska, 1999.

„Dlaczego wielu poetów z własnej woli lub winy, poprzez jakąś postać samozniszczenia, nie dożyło starości? Dlaczego tragiczną decyzję poprzedzał najczęściej dramat bardzo podobny: najpierw sprzeciw i bunt przeciwko życiu, jakie jest, lecz być nie powinno, potem sposób bycia coraz bardziej szalony, coraz szybszy bieg do samozagłady. Dlaczego poezja, pożyteczna i zdrowa dla zdrowych, bo dodaje życiu barw, potrafi zabijać tych, którzy ją tworzą?” – pisała przy okazji premiery „Wojaczka” Bożena Janicka. Reżyser nie daje łatwych odpowiedzi. Bo czy one w ogóle istnieją?

Niedziela

02:45

TVP
KULTURA

Bez kompasu

Dramat, Kanada, 2014.

Sam kompletnie się załamuje, kiedy jego kilkunastoletni syn Josh ginie tragicznie w strzelaninie na uniwersytecie. Pogrążony w żalu ojciec topi smutki w alkoholu, rzuca pracę, mieszka na łodzi, trudni się pracami malarskimi, przesiaduje w barze ze swymi nowymi kolegami. Po dwóch latach jego była żona Emily odnajduje go i oddaje Samowi starą gitarę i pudło, w którym znajdują się nagrania i teksty piosenek autorstwa Joshua. Sam bierze udział w barowej imprezie otwarty mikrofon, grając na gitarze i wykonując utwory swego syna. Zdobywa pierwszego zagorzałego fana.

Wtorek

22:10

TVP
KULTURA

The Square

Komedia, Niemcy, Dania, Franc., Szwecja, 2017.

Christian ma wszystko pod kontrolą. Jest atrakcyjnym mężczyzną o wielkim uroku osobistym. Niedawno się rozwiódł i lubi wdawać się w niezobowiązujące romanse, a młoda amerykańska dziennikarka może okazać się jego nowym trofeum. Christian jest dyrektorem prestiżowego muzeum sztuki nowoczesnej, co daje mu władzę i idealną pozycję społeczną. Jest przykładowym ojcem, ma klasę i chętnie wspomaga potrzebujących - gdy nie wymaga to od niego wysiłku. Choć z pozoru Christian ma wszystko pod kontrolą, przygotowanie premiery instalacji „The Square” okazuje się nie lada wyzwaniem.

Środa

2:10

POLSAT

Dzień świstaka

Komedia romantyczna, USA, 1993.

Phil Connors (Murray), popularny telewizyjny meteorolog, wyrusza już po raz czwarty do Punksutawney w Pensylwanii, by relacjonować obchodzony tu uroczystość 2 lutego Dzień Świstaka (gryzoń - jak wierzą mieszkańcy - potrafi przewidzieć kaprysy aury na wiele dni naprzód). Zgorzkniały i cyniczny Connors gardzi przepowiedziami i marzy o jak najszybszym powrocie do Filadelfii. Ale gdy nazajutrz o 6 budzi go ten sam co wczoraj przebój Sonny'ego i Cher „Got You, Babe”, stwierdza z przerażeniem, że znowu jest 2 lutego i znowu rozpoczyna się koszmarny Dzień Świstaka.

Czwartek

20:05

TVP
KULTURA

Królowa

Biograficzny, Wielka Brytania, Francja, Włochy, USA, 2006.

Akcja „Królowej” toczy się tuż po tragicznej śmierci Diany Spencer, byłej już wtedy synowej Elżbiety i matki dwóch jej wnuków. Diana, która niemal przez całe swoje małżeństwo z księciem Karolem chodziła za enfant terrible brytyjskiego dworu, cieszyła się do końca życia ogromną popularnością na całym świecie, chętnie wybaczano jej też kolejne romanse, usprawiedliwiając je poszukiwaniem prawdziwej miłości. W chwili jej śmierci, królowa Elżbieta nie spieszy się z powrotem do Londynu ze swej wakacyjnej posiadłości, ani w żaden inny sposób nie zamierza oddawać publicznego hołdu zmarłej.

PIĄTEK • 24 listopada

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:35 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce
- Demokracja wśród zwierząt - dok., Franc., 2021
14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

TVP 2

04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:25 M jak miłość - serial
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia - Bogowie - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
- serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:25 O Polsce z oddali - Natasza Lomouri i Sevdia Ugrehelidze - rozmowa
08:05 Zaginione-odnalezione
08:35 Informacje kulturalne
09:05 Pajęczarki - kom., Polska, 1993
11:00 Modrzejska - Tworzenie siebie - serial biograf.
12:40 Poetka z Arabii - dok., Niemcy, 2017
13:50 Informacje kulturalne
14:20 Gwiazdy tamtych lat - Alina Janowska - dok.
15:00 Gwiazdy tamtych lat - Jerzy Michotek - dok.
15:45 Chopin. Pragnienie miłości - dramat, Polska, 2002
18:00 Jazz.pl - Kacper Malisz - koncert
19:40 Którędy po sztukę - Stech - magazyn
20:00 Wieczór kinomana - Minari - dramat, USA, 2020

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Melinda pomaga duchowi chłopca, który zginął wskutek wypadku na deskorolce.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
16:00 Kurierzy - Właściciel firmy kurierskiej „Twoja paczka”, Jan (Piotr Szwedec), ma problemy kadrowe. Postanawia pomóc kurierom w pracy.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program
11:50 Szpital - Pacjentami doktor Dominiki Gajdy jest dwóch starszych panów. Mężczyźni zjedli korę magicznej lipy, która wywołała u nich ostrą biegunkę.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Młodość na zamówienie - program lifestyleowy
18:30 Lego Masters - program rozrywkowy

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
20:00 Gwiazdy Kabaretu
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 Kabaret na żywo. Nowy skład
02:05 „Kabaretowa Ekstraklasa”
02:25 Disco Polo Life
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:10 Z wędka nad wodę w Polsce i Świat
09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem Mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Głos Polski
11:35 Muzeum Powstania Warszawskiego
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Przygody pana Michała
12:50 Ikona Miłości
13:30 Msza święta
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Siódmy Sakrament
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 Orędowianka w codzienności
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia

SOBOTA • 25 listopada	
TVP 1	TVP 2
05:45 Balans bieli - magazyn 06:20 Janka - Oświadczyńny - serial, Niem., Polska, 1989 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:20 wojsko-polskie.pl - rep. 08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 09:10 Fascynujące dzikie ostępy zimą - Mistrzowie przetrwania - dok., Niemcy, 2019 09:35 Komisarz Alex - serial krym. 10:30 Ojciec Mateusz - serial 11:30 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej 12:30 Gwiazdy w południe - Jaguar - przyg., Franc., 1996 14:10 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton 14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 14:55 Chłopi - serial, Polska, 1972	04:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 12:00 Zrujnowani odbudowani - magazyn 12:40 Rytm Dwojki - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024 - teleturniej muzyczny 16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 17:15 Wędrowiec Polski - Kaszuby - cykl reportaży 17:45 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama - program informacyjny
	
15:55 Rolnik szuka żony - reality show 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:30 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton 18:45 Jaka to melodia? 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Komisarz Alex - serial krym. 21:35 Hit na sobotę - Jestem Bogiem - film SF, USA, 2011 23:25 Diego - dok., Wlk. Bryt., 2019 01:50 Uwieźieni - thriller, Wlk. Bryt., USA, 2012 03:45 Jaka to melodia? 04:30 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton	18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Informacje kulturalne 20:00 The Voice of Poland - Live Finał - widowisko muzyczne 23:00 Anglik, który mnie kochał - kom. romant., USA, 2014 00:50 Suburbicon - fab., USA, 2017. Akcja filmu została ulokowana w latach 50. XX wieku, a miejscem są przedmieścia Suburbiconu. Tytułowe miasteczko to na pierwszy rzut oka sielska okolica, można tu spotkać wyłącznie białych mieszkańców. Pewnego dnia na osiedle sprowadza się czarnoskóra rodzina... 02:45 Gloria - serial kryminalny 03:55 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 06:00 New Looney Tunes I - animacja 06:50 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:20 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:15 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 14:50 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 15:50 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - studio sport - program 16:15 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - konkurs indywidualny 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda

19:45 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Top Model - program rozrywkowy 21:35 Praktykant - kom., USA, 2015. 70-letni Ben Whittaker (Robert De Niro) zatrudnia się jako stażysta w redakcji strony internetowej poświęconej modzie. 00:00 Wizyta - horror, USA, 2015 02:10 Rzeczy, których nie nauczyłem się od ojca - serial, Polska 02:40 Szpital - program obycz. 03:45 Uwaga! - program interwencyjny 04:00 Nauka jazdy - program edukacyjny 04:35 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:05 Jak to jest zrobione

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 Jak wytresować smoka 2 - USA, Indie, 2014 10:10 Ewa gotuje - program kulinarny 10:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 11:40 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 12:40 Zwierzaki - serial 13:10 Drwale i inne opowieści Bieszczadu 13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi 14:40 Rolnicy. Podlasie 15:45 Więzieni kobiet - program paradokument. 17:45 Chłopaki do wzięcia - Tomek czyli popularny DJ Kaczor nie narzeka ostatnio na powodzenie u kobiet. Razem z przyjaciелеm Karolem, muszą ustalić taktykę jak się w tym nie pogubić.

18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozm. Jarosława Gujały 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Epoka lodowcowa 2: Odwilż - anim., USA, 2006 22:00 Jurassic World - thriller, USA, 2015. Na Isla Nublar przybywają miliony turystów, by z bliska podziwiać odtworzone genetycznie dinozaury. Tymczasem w laboratoriach trwają prace nad kolejnymi mutacjami genetycznymi... 00:50 Egzorcyzmy Emily Rose - horror, USA, 2005 03:30 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:00 Niezapomniane koncerty - OPOLE, 2014 07:30 Rozrywka Retro - Edyta Geppert - prog. rozrywk. 08:00 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - mag. 08:35 Informacje kulturalne 09:05 Koncert w 3. rocznicę śmierci Krzysztofa Pendereckiego - koncert 10:30 Wydarzenie aktualne 11:10 EnergiaCAMERIMAGE, 2023 11:30 Przygody psa Cywila - serial przygodowy 12:50 Informacje kulturalne 13:15 Krzyżacy - hist., Polska, 1960 16:10 O Polsce z oddali - George Kalandia - rozmowa 16:50 Charlotte Perriand - sztuka życia - dok., Franc., 2020 18:00 XI Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga - koncert

21:15 Bilet do kina - Bez kompasu - dramat, Kan., 2014 ● 23:10 Informacje kulturalne 23:40 Wieczór kinomana - Minari - dramat, USA, 2020 01:45 Galeria sztuki na ekranie - Ja, Claude Monet - dok., Wlk. Bryt., 2021 02:50 Kino nocne - Wojacek - dramat, Polska, 1999 ● 04:35 Informacje kulturalne - magazyn 05:05 Teledyski 05:25 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - magazyn 05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

TV Puls
06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 07:00 Kobra - oddział specjalny - Wściekły Gerkan ściga swojego policyjnego partnera, po czym oddaje w jego kierunku kilka strzałów. Wszyscy są załamani tym co zrobił. Okazuje się, że wcześniej Gerkanowi i Jägerowi w końcu udało się aresztować niebezpiecznych braci Raiserów. Radość z wielkiego sukcesu nie trwała jednak długo... 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Andzia i Feliks, pensjonariusze domu spokojnej starości, zakochują się w sobie i podejmują decyzję o ślubie. Feliks chce zabrać ukochaną w podróż poślubną do Rzymu

20:00 Plan ucieczki - akcja, USA, 2013 22:05 Uprowadzona 2 - akcja, Franc., USA, Turc., Niem., 2012 00:00 13 Dzielnica - akcja, Franc., 2004 01:30 Menu na miarę - program kulinarny 02:25 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze i naukowe ciekawostki. 03:00 Menu na miarę - program kulinarny 03:35 Z archiwum policji - program kryminalny 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dyżur - serial medyczny
--

TVN 7
05:00 Szkoła - Licealista Kuba Grzesiak próbuje zapamiętać o swojej byłej dziewczynie, Roksanie. Udaje mu się to za sprawą Patrycji. 06:00 Wiza na miłość: na odwrót - program 07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA. Scooby-Doo i przyjaciele wyruszają w podróż Wehikulem Tajemnic. 07:30 Mali agenci IV: Wyścig z czasem - film rodzinny, USA, 2011 09:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:35 Rin Tin Tin - film rodzinny, Bułgaria, 2007 17:25 Król Artur: Legenda miecza - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2017. Kiedy Arturowi udaje się wyciągnąć miecz ze skały, jego dotychczasowe życie zmienia się nie do poznania.

20:00 Mumia powraca - przyg., USA, 2001. 22:50 Scigani - sens., USA, Niemcy, 2008. Pewnego dnia nudne życie Wesa zmienia się diametralnie, poznaje piękną dziewczynę (Angelina Jolie) pracującą dla tajemniczego bractwa. Od tej pory Wes staje się zawodowym zabójcą... 01:00 Żołnierze przyszłości - akcja, SF, USA, 1998. Do podboju kosmosu świat potrzebował doskonałych i bezwzględnie posłusznych żołnierzy. Dobierano ich starannie analizując genetyczne predyspozycje. 03:10 Nagi instykt przetrwania 04:10 Druga strona medalu - talk-show
--

TV 4
06:00 Najgroźniejsi kierowcy świata 06:40 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe 10:50 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy 12:50 Ninja Warrior Polska 14:50 Czas na lepsze - serial paradokumentalny 15:00 Żony Warszawy - reality show 16:00 STOP Drogówka - serial policyjny 17:00 Policjanci i Policjanci - serial paradokumentalny 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:05 Kabaret na żywo. Nowy skłAD 02:00 „Kabaretowa Ekstraklasa” - wystąpią najpopularniejsze kabarety i uznani satyrycy, 02:25 Gwiazdy Kabaretu - gwiazdą tego odcinka będzie Kabaret pod Wyrwigroszem 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo 15:00 WYSZYŃSKI - hist. 15:25 Izba Pamięci Pułk. Kuklińskiego 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski
--

NIEDZIELA • 26 listopada	
TVP 1	TVP 2
05:05 Sprawa dla reportera 06:00 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka 06:25 wojsko-polskie.pl - rep. 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Zakochać się w Polsce - magazyn 09:00 Okrasa łamie przepisy 09:40 Legenda Longwood - film familijny, Niemcy, 2014 11:30 Welon, fura i brawura - reality show 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:45 Każde życie jest cudem - Franek - doświadczyliśmy cudu - reportaż 13:10 Świat został stworzony dla mnie - dokument 14:15 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton	04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:00 The Voice of Poland - Live Finał - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024 16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny 17:15 Na sygnale - serial fabularny 18:00 Panorama 18:55 Na sygnale - serial fabularny

14:25 Komisarz Alex - serial krym. 15:20 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 16:00 21. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci Nicea, 2023 18:45 Jaka to melodia? 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Kamerdyner - serial 21:15 Rolnik szuka żony - reality show 22:15 Strefa starcia - program publicystyczny 23:00 Zakochana Jedyńka - Zanim się pojawiłeś - obycz., USA, 2016 01:00 Jestem Bogiem - film SF, USA, 2011 03:00 Jaka to melodia? 03:45 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton
--

20:00 Postaw na milion - teleturniej 21:00 Bohemian Rhapsody - dram., USA, 2018. Głośny film o zespole Queen, jego muzyce i wokaliście, którym był nieżyjący już Freddie Mercury. 23:25 Kino bez granic - Jackie - fab., Chile, Franc., USA, 2016. Kiedy mąż Jackie Kennedy zostaje wybrany na prezydenta, ona ma 34 lata. Zachwyca urodą, elegancją i wspinałym stylem. Bajkowe życie rozpada się jednak jak domek z karmelitu 22 listopada 1963 roku. 01:20 Pokolenie - dramat woj., Polska, 1954 03:00 Anglik, który mnie kochał - fab., USA, 2014
--

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 06:00 Tom i Jerry Show - film animowany 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:05 Top Model - program rozrywkowy 13:45 Trolle - przyg., USA, Indie, 2016 15:40 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - studio sport - program 16:15 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - konkurs indywidualny 19:00 Fakty; Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw.

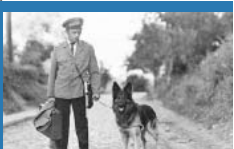
20:00 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 21:35 Zbuntowana - przyg., USA, 2015. Beatrice Prior kontynuuje swoją walkę z wewnętrznymi demonami i batalię przeciwko potężnemu sojuszowi. 23:55 Od nowa - serial, USA 01:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 02:35 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy 03:35 Uwaga! - program interwencyjny 03:55 Nauka jazdy - program edukacyjny 04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:55 Rio - anim., USA, 2011 11:00 Nowo w muzeum. Tajemnica grobowca - familijny, USA, Wlk. Bryt., 2014 13:25 Epoka lodowcowa 2: Odwilż - anim., USA, 2006 15:15 Narzeczony na niby - kom. romant., Polska, 2018. Film jest opowieścią o sercowych perypetiach, które pokocha każdy, kto choć raz zakochał się w niewłaściwej osobie. 17:40 Nasz Nowy Dom 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport; Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 20:00 Venom 2: Carnage - USA, 2021. Eddie Brock po ostatnich wydarzeniach, jakie rozegrał się w jego życiu, próbuje zacząć wszystko na nowo...

22:10 Lep na muchy - kom. krym., USA, 2011. Tripp (Patrick Dempsey) wchodzi do banku, żeby wybrać trochę gotówki. W tym samym czasie bank zostaje napadnięty przez dwie grupy przestępcze naraz, choć działające niezależnie. 00:05 21 - krym., USA, 2008. Najzdolniejsi studenci pod okiem matematycznego geniusza stają się mistrzami hazardu. 02:40 Nasz Nowy Dom - serial paradokumentalny 03:40 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:00 Informacje kulturalne - magazyn 07:25 Urodziny artyści - Gosia i Tomek Rygalikowie - reportaż 08:00 Nabożeństwo ewangelickie w Zgierzu 09:05 Daję słowo - dokument 10:15 Od ucha do ucha - Popraw włosy, Olivier - Wąsy - Wiatr - Zasada Petera - Klient nasz pan - Keiro - filmy animowane 11:10 Piosenka - anim., Czechosłow., 1969 11:25 Amerykańskie śniadanie - Ruchide - Incydent z kojocimzielem - western, USA, 1959 12:30 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 13:10 Piękna młynarka - film kostiumowy, Włochy, 1955 14:50 Wędrowiec Polski - Śledzenie śledzia - reportaż

15:30 Przygody psa Cywila - serial przygodowy 16:45 Zaginione-odnalezione - Kobieta przenosząca żar - magazyn 17:15 Niedziela z... rolami Eugeniusza Bodo 18:05 Bodo - dramat, Polska, 2016 20:00 Jack Strong - sens. 22:20 Informacje kulturalne 22:50 Trzeci punkt widzenia 23:30 Kapela Fedaków - koncert 00:25 Noc krótkich filmów - Wychodzę po papierosy - Kaprysia - anim. 01:00 Fado. Głos Lizbony - dok., Port., 2020 02:45 Kino nocne - Bez kompasu - dramat, Kan., 2014 ● 04:35 Kłopotowski i Moroz ko-mentują świat - talk-show 05:20 Podróże z historią

TV Puls
05:30 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 07:30 Wielka włóczęga - kom., Franc., 1966 10:00 Fantomas kontra Scotland Yard - kom., Franc., Włochy, 1967 12:20 Jak rozmawiać z psem - kom., USA, Wlk. Bryt., Chiny, 2020 14:00 Co wiecie o swoich dziadkach? - kom., USA, 2017 16:00 Wasabi: Hubert zawodowiec - akcja, Franc., Japonia, 2001 18:00 Teraz albo nigdy - kom. romant., USA, 2018. Maya Vargas (Jennifer Lopez) pracuje w supermarkecie i od lat zabiega o awans. Mimo swojego ogromnego zaangażowania i kreatywności, kobiecie wciąż nie udaje dostać wymarzonej posady.

20:00 Uprowadzona 3 - akcja, Franc., USA, Hiszp., 2014. Liam Neeson powraca w roli Bryana Millsa, byłego agenta CIA. Bryan decyduje się skorzystać ze swoich umiejętności, aby wysledzić zabójców swojej żony. 22:10 Żądza śmierci - akcja, USA, Kan., Rosja, 2009 00:10 Looper - Pętla czasu - akcja, USA, 2012. W roku 2074 podróże w czasie stają się realne. Możliwość skakania do przeszłości zostaje błyskawicznie wykorzystana przez mafię. 02:30 Dyżur - serial medyczny 03:40 Taki jest świat 04:25 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7
05:00 Szkoła - Łukasz Boruta stłukł drogi sprzęt laboratoryjny. Chłopak nie chce przyznać się do winy. 06:00 Wiza na miłość: na odwrót - program 07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 07:35 Skok przez płot - kom., USA, 1995 09:15 Ten moment - program obyczajowy 09:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Fred Claus, brat świętego Mikołaja - kom., USA, 2007. Brat św. Mikołaja, Fred, jest jego pełnym przeciwieństwem. Jako pobożna długów nie odmawia sobie mactwa oraz kradzieży, co doprowadza go wprost za kratki więzienne. 17:20 Mumia powraca - przyg., USA, 2001.

20:00 Legion samobójców - sens., USA, 2016. Drużyna złożona z najbardziej niebezpiecznych przestępców dostaje najpotężniejszą broń, jaką dysponuje rząd. Otrzymują misję... 22:45 Zakkaria - horror, USA, 2018. Kiedy młoda zakonnica odbiera sobie życie w klasztorze w Rumunii, Watykan wysłał księdza i nowicjuszkę, by zbadać sprawę. 00:40 Uśpieni - obycz., USA, 1996. Czterech chłopców. trafiają do poprawczaka, tam zostają molestowani przez opiekunów. Po latach nadchodzi czas, aby upomnieć się o sprawiedliwość. 03:45 Nagi instykt przetrwania - prog. rozryw.
--

TV 4
06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 07:00 Wielkie tajemnice historii 08:00 Kosmos - niewyjaśnione tajemnice starożytności 09:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 11:00 Gwiazdy Kabaretu 11:30 Wyspa piratów - przegod., USA, 1995 14:00 Robin Hood: księżę złodziei - akcja, USA, 1991 17:00 Żony Warszawy - reality show 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 20:00 Bad Company - USA, Czechy, 2002 22:35 Łatwa dziewczyna - kom., USA, 2010 00:25 Co się naprawdę wydarzyło? 01:25 Kosmos - niewyjaśnione tajemnice starożytności 02:25 Gwiazdy Kabaretu 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 10:40 Spotkania w żałobie 11:25 Rotmistrz Pilecki 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:55 Święty na każdy dzień 13:00 Sursum Corda - W Górę Serca! 13:15 Wędrowiec Polski 13:45 Oto jestem 14:40 Drzwi do lasu 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życzeń 16:45 Życie wg. św. Jana Pawła II 17:00 Zostań Żołnierzem RP 17:30 Sól Ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezpieczeństwa
--

PONIEDZIAŁEK • 27 listopada

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Welon, fura i brawura - reality show
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Magazyn Rolniczy
12:55 Brazylia. Historia naturalna - dok., Austria, 2014
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
21:10 Teatr Telewizji - Znowu „kut szczęścia”
22:35 Świat bez fikcji - Nadszedł czas, by się bać - dok., Wlk. Bryt., 2021
23:40 Balans bieli - magazyn
00:25 Na linii wroga - akcja, USA, 1997
02:05 Zanim się pojawiłeś - obycz., USA, 2016

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dobre historie - Moje miejsce Arka - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 Echo serca - serial
23:35 Atak paniki - kom., Polska, 2017
01:25 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP
02:25 Jackie - fab., Chile, Franc., USA, 2016
04:15 Rodzinka.pl - serial komediowy

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program krym.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Behawiorysta - serial, Polska
22:45 Godzina zemsty - sens., USA, 1999. Przed wiekami złodzieje dokonują kradzieży pieniędzy. Gdy nadchodzi czas podziału łupów...
00:50 Od nowa - serial, USA
02:20 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
02:50 Dowody zbrodni - serial krym., USA
03:50 Uwaga! - program interwencyjny
04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:00 MEGA HIT - 2012 - SF, USA, 2009. Przed wiekami Majowie pozostawili ludzkości kalendarz, który dokładnie wskazywał datę końca świata i mówił o zjawiskach, które miały mu towarzyszyć.
23:25 Znaki - thriller SF, USA, 2002
01:55 W cywilu 4 - ruchomy cel - akcja, USA, 2014
03:55 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:10 Niedziela z... rolami Eugeniusza Bodo
08:00 Krzyżacy - hist., Polska, 1960
11:00 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - Incydent z kojocimzielem - western, USA, 1959
12:05 Na kredyt - obycz., Polska, 2008
12:50 Reżyserzy - Sydney Pollack - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:50 Od ucha do ucha - Popraw włosy, Olivier - anim., Franc., 2017
14:05 Od ucha do ucha - Józio wędkarzem - anim., Czechosłow., 1981
14:10 Od ucha do ucha - Zasada Petera - anim., Niemcy, 2007
14:30 Urodzeni artyści - Gosia i Tomek Rygalikowie - reportaż
15:10 Informacje kulturalne

15:40 Retro kino - Zew krwi - fab., Nor., Włochy, Wlk. Bryt., Hiszp., Franc., 1972
17:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
18:15 Kaseta: dokumentalna składanka - dok., Niemcy, USA, 2016
20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Zniwolony - dramat historyczny, Wlk. Bryt., USA, 2013 ●
22:20 Informacje kulturalne
22:50 Układ zamknięty - thriller, Polska, 2013
01:00 Ja, Claude Monet - dok., Wlk. Bryt., 2021
02:00 Jack Strong - sens., Polska, 2014
04:15 Kapela Fedaków - koncert
05:15 Teledyski
05:35 Afisz kulturalny ekstra

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - W stacji radiowej Neda, pojawia się duch zakłócający nadawanie audycji. Zjawia zdrazca sekrety mieszkańców miasteczka.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - W „Twojej paczce” kurierzy odkrywają bardzo nietypową przesyłkę. Okazuje się, że w środku jest mały psiak...
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

20:00 Momentum - akcja, USA, RPA, 2015. Alexis (Olga Kurylenko) za sprawą swojego partnera bierze udział w wielkiej kradzieży. Obiecuje sobie, że to już ostatni skok w jej życiu.
22:00 Skazany - akcja, USA, 2017. Biznesmen Jacob Harlon trafia do więzienia. By przetrwać za kratkami, uczy się obowiązujących w zakładzie karnym reguł.
00:15 13 dzielnic: Ultimatum - akcja, Franc., 2009
02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:15 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - Zuza Szarek nie depiluje nóg. Koleżanki z klasy są tym oburzone.
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Ten moment - program obyczajowy
12:20 Młodość na zamówienie - program lifestyleowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Wielkie kłamstewka - miniserial, USA

22:20 Ścigani - sens., USA, Niemcy, 2008. Pewnego dnia nudne życie Wesa zmienia się diametralnie, poznaje piękną dziewczynę (Angelina Jolie) pracującą dla tajemniczego bractwa. Od tej pory Wes staje się zawodowym zabójcą...
00:40 Mamma Mia: Here We Go Again! - kom., USA, Wlk. Bryt., Japonia, 2018. Na greckiej wyspie Sophie kończy właśnie remont hotelu i szykuje się na ponowne wielkie otwarcie. To dobry moment, by przenieść się do roku 1979 i zobaczyć, co się wówczas wydarzyło.
03:00 Nagi instykt przetrwania
04:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film
akcji 08:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:05 Po własnych śladach - krym., USA, 2019
23:20 Kac w Acapulco - kom., Meksyk, 2019
01:05 Food Factory
02:05 Śmierć na 1000 sposobów
02:30 Interwencja - magazyn reporterów
02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami
03:50 Trans World Sport, 2023

09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
11:30 Razem możemy wszystko
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Tajemnica Enigmy
13:00 Powołani
13:30 Msza św.
14:30 20 czerwca, 1941 roku
15:00 Zdziawiający świat - chaszczący
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Porady Medyczne Bonifratrów
16:55 Spotkania z lasem
17:05 Świadkowie
17:30 Zbrodnia z rosyjskiego scenariusza - tzw. pogrom kielecki
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści Theo
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia

WTOREK • 28 listopada

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Kościół z bliska
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Rok w ogrodzie Extra
13:05 Daję słowo - dok.
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial

17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
21:10 Tu mówi Polska - program publicystyczny
22:50 Magiczna broń Chin - dok., Wlk. Bryt., 2021
23:55 Resortowe Dzieci - rep.
00:20 Mag. śledczy Anity Gargas
01:00 Świat należy do ciebie - kom. krym., Franc., 2018
02:55 Siedlisko - serial obycz.
04:00 Największe przeboje - Grzegorz Ciechowski

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial obyczajowy
06:25 Zjednoczeni w Piśmie Świętym - reportaż
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Czas w las - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:35 Echo serca - serial
23:35 Excentrycy czyli po słonecznej stronie ulicy - serial obyczajowy
01:30 Atak paniki - kom., Polska, 2017
03:20 Titanic, geneza giganta - dok., Franc., 2021
04:25 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program krym.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial

20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Tożsamość Bourne'a - sens., USA, Niem., Czechy, 2002. Ciępiący na amneję mężczyzna (Matt Damon) zostaje uratowany przez żalagę włoskiej łodzi rybackiej.
00:00 Behawiorysta - serial, Polska
01:15 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:20 Rzeczy, których nie nauczyłem mnie ojciec - serial, Polska
02:50 Szpital - program obycz.
03:50 Nauka jazdy - program edukacyjny
04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:50 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - dok. biura Malanowskiego przychodzi zdenerwowana Jadwiga Zielińska. Kobieta jest zaniepokojona zachowaniem swojej dwiętnastoletniej córki...
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program inf.
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - paradok.
15:50 Wydarzenia - program inf.
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Jack Reacher: Jednym strzałem - USA, 2012
22:55 Życzenie śmierci - thriller, USA, Kan., 2018. Kiedy żona i córka dr Kerseya zostają brutalnie zaatakowane, lekarz szuka sprawiedliwości na własną rękę.
01:15 Wpół do śmierci - Niemcy, USA, 2002
03:30 Nasz Nowy Dom
04:40 Disco Gramy - prog. muz.
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki - Teledyski
07:25 Podróż z historią - dok.
08:10 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
08:45 Informacje kulturalne
09:15 Piękna młynarka - film kostiumowy, Włochy, 1955
11:00 Modrzejewska - Warszawa - serial
12:30 Dzień w muzeum Orsay - dok., Franc., 2017
13:35 Kaseta: dokumentalna składanka - dok., Niemcy, USA, 2016
15:20 Informacje kulturalne
15:40 Zaginione-odnalezione - Kobieta przenosząca żar - magazyn
16:05 Panny z Wilka - obycz., Polska, 1979
18:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - George Kalandia - rozmowa
18:50 Stawka większa niż życie - serial sensacyjnyjny

20:00 Teatr Telewizji - Netta - W spektaklu pojawiają się przedstawiciele świata filmu i polskiego biznesu, ukazani w różnych tonacjach, od groteskowej do lirycznej...
21:40 Informacje kulturalne - magazyn
22:10 Lekkie obyczaje - The Square - kom., Niemcy, Dania, Franc., Szwecja, 2017 ●
00:50 Kino Mocnych Wrażeń - Zniwolony - dramat historyczny, Wlk. Bryt., USA, 2013 ●
03:20 Panorama kina polskiego - Układ zamknięty - thriller, Polska, 2013
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Kultura 2

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Melinda musi odkryć prawdę, która dotyczy pewnej rodziny, zanim stanie się zagrożeniem dla innej pary.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - Alvarez to 30-letni raper, który wciąż czeka na odkrycie przez agencje koncertowe i płytowe.

20:00 Cenny ładunek - akcja, Kan., 2016. Karen (Claire Forlani) po nieudanym skoku i oszukaniu swojego szefa Eddiego (Bruce Willis) musi zniknąć z kraju.
21:55 Dziedzictwo krwi - akcja, USA, Franc., 2016. John Link po wyjściu z więzienia, stara się trzymać z dala od kłopotów. Niestety...
23:40 Vendetta - akcja, 2015
01:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:20 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - Licealistka Sabina Kopacka jest zareczona z Michałem Dawidziukiem. Dziewczyna zaczyna sobie jednak uświadamiać, że...
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Szpital - 7-latek miał wypadek na placu zabaw, gdzie był z nowym partnerem swojej mamy. Mężczyzna bardzo się stara, żeby dzieci ukochanej go zaakceptowały
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Tango i Cash - sens., USA, 1989. Przez pewien czas dwóch gliniarzy policji w Los Angeles dawało się we znaki szefowi mafii, utrudniając mu prowadzenie interesów. Mafijny przywódca Yves Perret postanawia się na nich zemścić.
22:15 Zakonnica - horror, USA, 2018. Kiedy młoda zakon-nica odbiera sobie życie w klasztorze w Rumunii, Watykan wysłał księdza i nowicjuszkę, by zbadać sprawę.
00:20 Mumia powraca - przyg., USA, 2001.
03:00 Nagi instykt przetrwania - program
04:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film
akcji 08:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny - prog. obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:05 Człowiek z zasad - akcja, USA, 2015
23:05 We krwi - thriller, Portoryko, Wlk. Bryt., 2014
01:25 Food Factory
02:15 Śmierć na 1000 sposobów
02:50 Trans World Sport, 2023

ŚRODA • 29 listopada	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrujnowani odbudowani - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra 12:55 Brazylia. Historia naturalna - dok., Austria, 2014 14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy 15:00 Wiadomości; Pogoda	05:00 Na sygnale - serial 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Pozyteczni.pl - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Zaginione-odnalezione - Akcja pruszkowska • Obraz Krzysztofa Lubienieckiego „Portret męczyczyzny” - magazyn 11:50 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej
	
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist. 21:10 Wielki test o Kosmosie 22:35 Jestem zemstą - fab., USA, 2016 00:15 USA - Bóg dał nam broń - dok., Franc., 2019 01:25 Miłość w czasach wojny 03:35 wojsko-polskie.pl - rep. 04:00 Zygmunt Kłonowski. Kurier Wileński - dok.	17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:40 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Echo serca - serial obyczajowy 23:30 Weekend ostatniej szansy - kom., Wlk. Bryt., 2013 01:15 Bolivar - serial kostium. 02:15 Ina Benita - dwa życia - dokument 03:45 Za marzenia - serial obyczajowy

TVN	
05:35	Uwaga! - program interwencyjny
05:50	Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45	Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30	Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35	Szpital - program obycz.
15:40	Doradca smaku - program kulinarny
15:45	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50	Detektywi - program krym.
17:55	Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00	Fakty
19:40	Sport
19:45	Pogoda
19:55	Uwaga! - program interwencyjny
	
20:10	Doradca smaku - program kulinarny
20:15	Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55	Milionerzy - program rozrywkowy
21:35	Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy
22:40	Hulk - przyg., USA, 2003
01:25	Tożsamość Bourne'a - sens., USA, Niemcy, Czechy, 2002
03:55	Uwaga! - program interwencyjny
04:10	Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:35	Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kan.
05:00	Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT	
06:00	Nowy dzień z Polsat News
08:40	Malanowski i Partnerzy - Tomek zjawia się w domu krawcowej, Lucyny Pietrasik, pod pozorem skrócenia spodni. Korzystając z nieuwagi kobiety, montuje w jej domu ukryte kamery.
09:40	Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40	Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40	Gliniarze - paradokument.
12:50	Wydarzenia - program informacyjny
13:20	Interwencja - magazyn reporterów
13:40	Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40	Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50	Wydarzenia - program informacyjny
16:10	Pogoda
16:15	Interwencja - magazyn reporterów

16:30	Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00	Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00	Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50	Wydarzenia - program informacyjny
19:25	Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45	Sport; Pogoda
20:05	Śniadanie do łóżka - kom. romant., Polska, 2010
21:50	Piksele - kom., USA, 2015
00:10	Ostrożnie z dziewczynami - kom. romant., USA, 2002
02:10	Dzień świstaka - kom. romant., USA, 1993 ●
04:40	Disco Gramy - program muzyczny
05:25	Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki

07:15 Wędrowiec Polski

- Śledzenie śledzia - rep.

07:55 Zaginione-odnalezione

- Kobieta przenosząca żar - magazyn

08:25 Informacje kulturalne

08:55 Panny z Wilka - obycz., Polska, 1979

11:00 Modrzejewska - Gwiazda

- serial

12:40 Dla ludzi mam zawsze twarz pogodną...

Grażyna Bacewicz - dok.

13:50 Stawka większa niż życie - serial sensac.

15:00 Informacje kulturalne

15:25 Wydarzenie aktualne

16:05 Mała Apokalipsa - obycz., Polska, Włochy, Franc., 1992

18:05 Księga Przechlepi

- Adresy jakich mało

18:50 Którędy po sztukę

- Lutichuys - magazyn

19:00 Scena muzyczna - MIŁO Ensemble - koncert

20:00 Na wschód od Hollywood - Powrót do domu - dramat, Szwajc., Franc., Belgia, 2015

21:45 Informacje kulturalne

22:15 ABC Morderstwa - serial krym.

23:10 Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show

23:45 Więcej niż fikcja

- Michael Cimino: Boże, błogosław Amerykę

- dok., Franc., 2021

00:55 Jazz.pl - Kacper Malisz - koncert

02:40 Lekkie obyczaje - The Square - kom., Niemcy, Dania, Franc., Szwecja, 2017

05:20 Teledysk

05:30 Afisz kulturalny ekstra

05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls	
06:00 Kobra - oddział specjalny	- serial kryminalny
08:00 Nash Bridges	- serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw	- paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł	- serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów	- Szaleństwo opanowuje szpital i miasto, gdy duch nawiedza jednego z pacjentów.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw	- paradokument fabularny
16:00 Kurierzy	- Roman dostarcza paczkę, którą odbiera 10-letnia dziewczynka. Okazuje się, że całymi dniami jest sama w mieszkaniu.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw	- paradokument fabularny

20:00 Immortals. Bogowie i Herosi	- akcja, USA, Kan., Wlk. Bryt., 2011. Wiele lat po mitycznym zwycięstwie Bogów nad Tytanami na horyzoncie pojawia się nowe zagrożenie...
22:05 Beowulf: Droga do sprawiedliwości	- przygod. Kan., Islan., Wlk. Bryt., USA, Austral., 2005
00:15 Pierwszy król	- przygod. Włochy, Belgia, 2019
03:00 Dzielnica strachu	- serial kryminalny
04:05 Taki jest świat	- przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
05:00 Nash Bridges	- serial krym

TVN 7

05:00 Szkoła - Kasia Stroińska z ósmej klasy okłamuje koleżanki, że jej mama pracuje w modnym butik w Londynie. Uczennica chce uchodzić za ekspertkę od mody

06:55 Szpital - program obyczajowy

07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

10:50 Zagadki losu - program obyczajowy

11:50 Szpital - Pacjentami dr Roberta Szewczyka jest rodzeństwo, które poparzyło się przy przyrządzaniu magicznego eliksiru.

13:50 Sąd rodzinny - program sądowy

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

16:55 Szpital - program obyczajowy

18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Odnajdę cię - sens., Polska, 2018. Policjantka musi w ciągu 24 godzin odnaleźć córkę. Rozpoczyna się wyścig z czasem.

21:50 Uśpieni - obycz., USA, 1996. Czterech chłopców. trafiają do poprawczaka, tam zostają molestowani przez opiekunów. Po latach nadchodzi czas, aby upamiętnić się o sprawiedliwość.

00:50 Wielkie kłamstwa - miniseria, USA

02:00 Nagi instynkt przetrwania - program rozrywkowy

03:05 Kolekcja z pieką rodem - program rozrywkowy

03:55 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:00** Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. **09:50** Łowcy skarbów. Kto da więcej **10:50** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **12:55** Gliniarze - serial paradokumentalny
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** Sekrety rodziny - prog. obyczajowy **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:05 Pasja - USA, 2003 **23:45** Krwawy biznes - akcja, Kanada, 2015 **01:55** Food Factory - program edukacyjny **02:25** Gwiazdy Kabaretu **03:25** Disco Polo Life - magazyn muzyczny **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Sanktuarium polskie **09:50** Święty na każdy dzień **10:00** Audiencja Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu **11:00** Życie wg. świętego Jana Pawła II **11:25** Jestem mamą **11:40** Prosto o gospodarce **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Polskie dziedzictwo **12:50** Pustynia Boga **13:20** Słowo życia **13:30** Msza św. **14:30** Bądź wielki przed Bogiem **15:30** Bogumiła czyli opowieść o Warszawskiej Syrenie **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Na zdrowie **16:30** Wędrowiec Polski **17:00** Po stronie prawdy **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Opowieści z Księgi Cnót **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 30 listopada	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:20 Dziedzictwo - serial 06:10 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Dobre historie - Opieka nad rodziną pacjenta hospicyjnego - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:35 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 To się opłaca - magazyn 12:55 Brazylia. Historia naturalna - dok., Austria, 2014 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial obyczajowy 06:20 Czas w las - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:10 W kotle historii - Tęgi bifiestek, wino szkaradne. Biskup Słowacki i paryskie restauracje. - magazyn 11:50 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Ojciec Mateusz - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:10 Ocaleni - reality show 00:15 Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show 00:55 Resortowe Dzieci - rep. 01:30 Archiwista 2 - Wróble i kawki - serial krym. 02:30 Miłość w czasach wojny 03:35 Mag. śledczy Anity Gargas	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:50 Postaw na milion - teleturniej 21:45 Dorwać Watta - akcja, Hongkong, Chiny, USA, 2016 23:45 Wyścig z czasem - film SF, USA, 2011 01:45 Bolivar - serial kostium. 02:45 W ulamku sekundy - fab., Niemcy, Franc., 2017. Trzymający w napięciu, znakomity film, którego scenariusz został częściowo oparty na prawdziwych wydarzeniach.

TVN	
05:35	Uwaga! - program interwencyjny
05:50	Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45	Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30	Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35	Szpital - program obycz.
15:40	Doradca smaku - program kulinarny
15:45	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50	Detektywi - program krym.
17:55	Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00	Fakty
19:40	Sport; Pogoda
19:55	Uwaga! - program interw.
20:10	Doradca smaku - program kulinarny

20:15	Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55	Milionerzy - program rozrywkowy
21:35	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:40	Vinci - kom., Polska, 2004. Po kilku latach odsiadki kary Cuma - specjalista od kradzieży dzieł sztuki - wychodzi z więzienia ze względu na zły stan zdrowia...
00:55	Wonder Woman - przyg., USA, 2020
04:10	Uwaga! - program interwencyjny
04:30	Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:00	Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

<

TVP Kultura

07:00	Muzyczne poranki
07:35	Księga Przestrzemi - Adresy jakich mało
08:15	Którędy po sztukę - Lutichuys - magazyn
08:30	Informacje kulturalne
09:00	Mała Apokalipsa - obycz., Polska, Włochy, Franc., 1992
11:00	Modrzejewska - Plan bitwy - serial
12:35	Autoportret za mgłą. Olga Boznańska - dok.
13:40	Scena muzyczna - MIŁO Ensemble - koncert
14:35	Informacje kulturalne
15:10	Ciemnego pokoju nie trzeba się bać - film krótkometrażowy
16:05	Chce się żyć - obycz., Polska, 2013
18:05	Wędrowiec Polski - Śledzenie śledzia - rep.
18:45	Kabaret Jeszcze Starszych Panów - Wieczór czwarty wspomnień. Smutek - widowisko

20:00	Wstęp do filmu - Królowa
20:05	Czwartkowy klub filmowy - Królowa - biograf., Wlk. Bryt., Franc. Włochy, USA, 2006 ●
21:55	Informacje kulturalne
22:25	Oficer - serial sensacyjny
23:35	Na wschód od Hollywood - Powrót do domu - dramat, Szwajc., Franc., Belgia, 2015
01:25	Kino nocne - Na drodze ku świadomości - dok., Niemcy, Wlk. Bryt., 2020
03:20	Res Poloniae - O Polsce z oddali - George Kalandia - rozmowa
04:05	Informacje kulturalne
04:35	Teledyski
05:30	Afisz kulturalny ekstra
05:45	Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny

08:00 Nash Bridges - serial kryminalny

09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy

12:00 Zaklinaczka duchów - Profesorka Neda jest nawiedzana przez ducha tajemniczego adoratora.

14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

16:00 Kurierzy - Kurier Adam (Patrik Cebulski) ciągle dostaje mandaty od Straży Miejskiej. Dochodzi do wniosku, że stoi za tym jego nowa koleżanka z pracy - Dorota

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Firmowa gwiazdka - kom., USA, 2016. Clay Vanstone organizuje pełną wrażeń firmową Gwiazdkę. Niestety bardzo szybko wymyka się ona spod kontroli.

22:05 Zły Mikołaj 2 - kom., USA, 2016. Minęło już ponad 10 lat od kiedy Willie (Billy Bob Thornton) założył swój ukończony czerwony strój po raz ostatni. Nic się jednak nie zmieniło i wciąż jest typem spod ciemnej gwiazdy!

23:55 Showgirls - kom., USA, 1996

02:35 Dzielnica strachu - serial kryminalny

03:30 Menu na miarę

04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.

05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7	
05:00	Szkoła - program obyczajowy
06:55	Szpital - program obycz.
07:50	Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50	Zagadki losu - program obyczajowy
11:50	Szpital - 47-letnia rozwódka trafia na SOR po wypadku w myjni samochodowej, której jest właścicielką.
13:50	Sąd rodzinny - program sądowy
14:50	Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50	Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55	Szpital - Dr Anna Nowicka przyjmuje na oddział 7-latkę ze złamaną nogą. Chłopiec razem z siostrą jest wychowywany tylko przez matkę...
18:55	Ukryta prawda - program obyczajowy
	
20:00	Strażnicy cnoty - kom., USA, 2018. Troje rodziców odkrywa, że ich córki postanowiły stracić dziewictwo na balu maturalnym...
22:15	Mamma Mia: Here We Go Again! - kom., USA, Wlk. Bryt., Japonia, 2018. Na greckiej wyspie Sophie kończy właśnie remont hotelu i szykuje się na ponowne wielkie otwarcie.
00:30	Wielkie kłamstewka - miniseria, USA
01:45	Nagi instynkt przetrwania - program rozrywkowy
02:45	Kolekcja z piekła rodem - program rozrywkowy
03:35	Druga strona medalu - talk-show

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:

XVIII

Sportowy Plebiscyt „Dziennika Elbląskiego” 2023

PODZIĘKUJMY SPORTOWCOM Z REGIONU!

Wyberzmy najpopularniejszych sportowców 2023 roku!

- ◆ Weź udział w 18. Sportowym Plebiscycie „Dziennika Elbląskiego” 2023.
- ◆ Głosowanie trwa do 21 stycznia 2024 roku.
- ◆ Wyślij kupon, który znajdziesz w gazecie na adres redakcji **„Dziennik Elbląski”, ul. Rybacka 35, 82-300 Elbląg, z dopiskiem „Plebiscyt”** lub **wyślij SMS pod nr 73601** z głosem na Twojego ulubionego sportowca.
- ◆ Nazwiska sportowców oraz przypisane im kody dostępne na stronie internetowej **www.dziennikelblaski.pl/plebiscyt**.
- ◆ Regulamin Plebiscytu dostępny na stronie **www.dziennikelblaski.pl/regulaminy**.

 www.dziennikelblaski.pl

 Dziennik Elbląski

DZIENNIK ELBLĄSKI

WYSOCZYŻNA ELBLĄSKA OD A DO Z

Wysoczyżna Elbląska zaskakuje tajemniczymi leśnymi ścieżkami i panoramicznymi widokami. Liczne szlaki piesze i rowerowe prowadzą przez najbardziej atrakcyjne turystycznie wzgórza między Elblągiem a Tolkmickiem, dlatego poświęcamy im cykl „Poznaj Wysoczyżnę Elbląską od A do Z!”, który specjalnie dla naszych Czytelników tworzy zespół Parku Krajobrazowego Wysoczyżny Elbląskiej.

U JAK USZATKA

Uszatka zwyczajna *Asio otus* to sowa z rodziny puszczykowatych (Strigidae). Uszatka jest dość pospolita, choć nie tak jak najliczniej występująca w naszym kraju sowa, czyli puszczyk zwyczajny *Strix aluco*. Występowanie obu tych sów stwierdzono na terenie Parku Krajobrazowego Wysoczyżny Elbląskiej.

Uszatka jest sową średniej wielkości, mniejszą od wspomnianego już puszczyka. Jest większa od naszej najmniejszej krajowej sowy, czyli sóweczki isporo, mniejsza od największej europejskiej sowy, czyli puchacza. Długość ciała uszatki mieści się w granicach 31 – 37 cm, zaś rozpiętość jej skrzydeł od 86 do 98 cm, jest mniej więcej wielkości sójki.

Charakterystyczne pęczki piór przypominające uszy, od których wzięła się nazwa sowy, wbrew pozorom uszami nie są. Widoczność „uszu” zależna jest od nastroju osobnika. Gdy sowa jest zaniepokojona lub podekscytowana, kępki piór będą widoczne, a prawie niedostrzegalne gdy będzie spokojna lub w trakcie lotu.

Uszatka ma wyraźnie zarysowaną szlarę, czyli talerzowato ułożone pióra wokół dzioba i oczu. Ubarwienie piór to mozaika brązu, szarości, bieli.

Uszatki zwyczajne zamieszkują lasy w pobliżu terenów otwartych, zagajniki wśród pól uprawnych

oraz większe parki z drzewami iglastymi. Odżywiają się prawie wyłącznie gryzoniami takimi jak norniki, myszy i ryjówki. Tylko wyjątkowo chwytają inne gryzonie, małe ptaki do wielkości kosa, owady lub żaby. Jak każda sowa, po kilku godzinach po posiłku wydalą przez dziób niestrawione resztki pokarmu w postaci tzw. wypluwek. Uszatka jest drapieżnikiem polującym głównie o zmierzchu i w nocy.

W Polsce można też spotkać uszatkę błotną *Asio flammeus*. W przeciwieństwie do swojej krewniaczki gniazduje ona na torfowiskach, wrzosowiskach, podmokłych łąkach z zakrzewieniami. Uszatka błotna występuje tylko lokalnie na północy i wschodzie kraju. W jej przypadku pióra udające uszy już nie są tak okazałe, a szlara jest zdecydowanie ciemniejsza.

SOWY, SÓWKI, SÓWECZKI

Sowy są ptakami, z którymi związanych jest wiele legend i przesądów. Ich wygląd i zachowanie wywołują na całym świecie podobne skojarzenia. Przyczyn wpływających na postrzeganie sów jest wiele, m.in. nocny tryb życia, bezszelestny lot, wielkie i wszystko widzące oczy oraz odgłosy o zatrważającym brzmieniu.

Zwyczaj się uważa, że sowy to ptaki drapieżne aktywne głównie w godzinach nocnych. Niektóre gatunki sów są aktywne w ciągu dnia a zdradza to

Uszatka jest sową średniej wielkości, charakterystyczne pęczki piór przypominające uszy, od których wzięła się jej nazwa, wbrew pozorom uszami nie są

Wczesną wiosną Park Krajobrazowy Wysoczyżny Elbląskiej i Nadleśnictwo Elbląg zapraszają na Noc Sów w Bażantarni

kolor sowych oczu. Udo- wodniono, że ich kolor związany jest z aktywnością dobową. U sów zdobywających pokarm w nocy oczy są ciemne, prawie czarne jak u płomykówki

czy puszczyka, natomiast u większości sów polujących w dzień dominuje żółty kolor oczu.

Choć zwykle się mawiać „sowa – mądra głowa” to zdecydowanie intelligen-

tniejsze są od nich ptaki z rodziny krukowatych. Natomiast spokojnie można nazywać je świetnymi łowcami. Bezszelestny lot i bardzo dobry słuch pomagają im z doskonałą precyzją łapać ofiary, nawet te ukryte pod warstwą śniegu czy ściółki.

NOC SÓW

Od kilku lat, wczesną wiosną wraz z Nadleśnictwem Elbląg organizujemy w elbląskiej Bażantarni spotkanie dla miłośników tych ciekawych i pięknych ptaków. Wieczorne spotkanie ma charakter edukacyjny, podczas którego spotykamy się z ornitologiem. Po części teoretycznej wspólnie wędrujemy, nasłuchując odgłosów naszych lo-

kalnych sów, a spotkanie kończymy ogniskiem. Już dziś zapraszamy na wiosenne spotkanie pachnące budzącą się wiosną i dymem z ogniska.

MARTA PIEKARSKA,
PARK KRAJOBRAZOWY
WYSOCZYŻNY ELBLĄSKIEJ

A w piątek 9 grudnia
przeczytacie
o Wysoczyźnie Elbląskiej.

Dotychczas w ramach
cyklu ukazały się
następujące artykuły:

A JAK ABEGG
B JAK BIELIK
C JAK CESARZ
D JAK DZIECIOŁ
E JAK ELBLĄSKIE
TOWARZYSTWO
STAROŻYTNOŚCI
G JAK GŁAZY NARZUTOWE
H JAK HOGGO
F JAK FLORA WIOSENNA
I JAK IRYS
J JAK JELEŃ SIKA
K JAK KRUSZCZYKI
L JAK LEPIEŻNIK
Ł JAK ŁĘCZE
M JAK MIODUNKA
N JAK NATURA 2000
O JAK ORZESZNICA
P JAK POMNIKI PRZYRODY
R JAK REZERWATY
PRZYRODY
S JAK SZLAK
KOPERNIKOWSKI
Ś JAK ŚWIĘTY KAMIEŃ
T JAK TOJAD

Wszystkie powyższe
teksty są dostępne na
www.dziennikelblaski.pl.

Wysoczyżnę Elbląską polecamy zwiedzać przy pomocy aplikacji Kraina Boka. To idealny przewodnik dla wszystkich aktywnych turystów, chcących poznać urokliwe miejsca i zakątki Wysoczyżny Elbląskiej. Aplikacja pokaże najciekawsze miejsca, zabytki, pomniki przyrody i inne okoliczne atrakcje do odkrycia w trakcie urlopu lub wolnego weekendu. Zeskanuj kod QR, by pobrać aplikację na swój telefon.

Młoda uszatka

Uszatka błotna

CO: ANDRZEJKOWA ZABAWA NA DOLINCE
GDZIE: CENTRUM REKREACJI WODNEJ DOLINKA
KIEDY: 24 LISTOPADA
Już wkrótce Centrum Rekreacji Wodnej Dolinka rozbłyśnie kolorowymi światłami i zagwarantuje świetną zabawę w towarzystwie DJ-a i rozmaitych atrakcji. To wszystko gwarantujemy podczas Andrzejków w Wodzie, które odbędą się 24 listopada (piątek). W tym roku przygotowaliśmy nowość – wyścigi na deskach SUP.

Tegoroczne Andrzejkowy będą inne niż dotychczas. Oprócz nieodłącznych atrakcji w postaci muzycznej oprawy, kolorowych świateł, przekąsek i bezalkoholowego drinkbaru, na miejscu pojawią się deski SUP, na których odbędą się zawody prowadzone przez Grupę Wodną. Dodatkowo instruktorzy przeszkolą uczestników zawodów i podpowiedzą jak najdłużej utrzymać się na desce. Zabawę uatrakcyjnią także sportowo-rekreacyjną sesję z Zumbą oraz AQUA aerobikiem, a pomiędzy nimi odbędą się konkursy, w których do wygrania będą vouchery do baru. Andrzejkowy w Wodzie odbędą się w piątek, 24 listopada. Impreza rozpocznie się o godzinie 20:00 i potrwa do 22:00.

CO: WARSZTATY MALARSKIE PRZY WINIE I MUZYCE
GDZIE: CENTRUM SPOTKAŃ EUROPEJSKICH „ŚWIATOWID”
KIEDY: 24 LISTOPADA

Chcesz w ciekawy sposób zaaranżować wieczór z przyjaciółkami? Organizujesz wieczór panieński? Masz ochotę twórczo i niebanalnie spędzić czas? Zapraszamy do Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu na inspirujące artystyczne warsztaty malarskie przy winie, przekąskach i muzyce. Malowanie przy winie to 3-godzinne warsztaty, które będą idealną okazją do spędzenia czasu w sposób przyjemny, kreatywny i niebanalny. W trakcie zajęć uczestniczki stworzą abstrakcyjne obrazy zbudowane z linii i barw z dodatkiem srebra lub złota. Styl abstrakcyjny pasuje do wielu wnętrz - daje pole do popisu, jest nieoczywisty i wzbudza ciekawość. Nie masz talentu plastycznego? Nie przejmuj się! Praca twórcza realizowana będzie pod okiem wykwalifikowanego instruktora, który we wszystkim Ci pomoże. Czas przy malowaniu umilać będzie dodatkowo wino, przekąski i muzyka. Każda uczestniczka otrzyma na warsztatach wszystkie potrzebne materiały do stworzenia obrazu, a wykonaną przez siebie pracę będzie mogła zabrać do domu. Serdecznie zapraszamy!
Termin: 24.11.2023
Godz. 18:00/czas trwania 3h
Prowadzenie: Anna Łobocka
Miejsce: Pracownia malarska, CSE „Światowid” w Elblągu

CO: KONCERT TABU - LUNAPARK TOUR
GDZIE: KLUB MJAZZGA ELBLĄG
KIEDY: 24 LISTOPADA

Start: 20:00
Otwarcie drzwi: 19:00
W ramach najnowszej trasy koncertowej „Lunapark Tour” zespół TABU zawita do ELBLĄGA! Będzie to jeden z 20 wyjątkowych koncertów, na których grupa będzie świętować swoje 20-lecie na scenie oraz promować swoją szóstą płytę studyjną, „Lunapark”. Na koncercie będzie można usłyszeć nie tylko utwory z najnowszej płyty, ale również wiele kultowych hitów, które fani znają i uwielbiają z dwudziestoletniej kariery muzycznej kapeli. Zespół TABU zagrał przez te 20 lat wiele niezapomnianych koncertów i nie planuje zwalniać tempa. Z nową energią i świeżym materiałem, są gotowi na wspólne wejście z Wami w kolejne dwudziestolecie i otwarcie nowego, muzycznego rozdziału w swojej historii. Czy jesteście gotowi odwiedzić ich „Lunapark” i wsiąść na ten szalony muzyczny rollercoaster? Skład zespołu: Rafał Karwot - wokół, Marcin Suchy – gitara, Kamil Machulec - gitara, Łukasz Kulikowski – bas, Adrian Burczy - klawisze, Marcin Kisiel – perkusja, Marcin Nyrek – puzon, Kacper Skoneczny – trąbka, Radek Drobczyk - saksofon, Bartosz Oleś – realizator dźwięku, Radek Bujok – realizator światła

CO: LISTOPADOWE TWÓRCZE SPOTKANIA
GDZIE: CENTRUM SZTUKI GALERIA EL
KIEDY: 25 LISTOPADA

Mandala inaczej
25 listopada 2023 r., godz. 10.00-13.00
Podczas spotkania zwiedzimy wystawę Marty Szulc „Suche oczy”, która stanie się inspiracją do stworzenia nietypowych mandali. W ruch pójdzie klej, nożyczki oraz ksero. Zapraszamy osoby dorosłe oraz młodzież uczęszczającą do szkół ponadpodstawowych.
Zapisy na warsztaty trwają: od 2 do 17 listopada 2023 r. poprzez e-mail: helena@galeria-el.pl, SMS: 532 885 931.
Prosimy o wysłanie wiadomości: „Twórcze Spotkania- listopad”, podanie imienia, nazwiska oraz numeru telefonu (w przypadku zapisywania na warsztaty więcej niż jednej osoby prosimy o powyższe dane każdej osoby).
Wysłanie wiadomości nie jest równoznaczne z uczestnictwem w warsztatach- jest nim otrzymanie od nas wiadomości z potwierdzeniem.
Koszt uczestnictwa w warsztatach to 15 zł od osoby.
Wszystkie prace powstałe podczas warsztatów stają się własnością Uczestniczek i Uczestników.

CO: SPOTKANIE DKK DLA DZIECI
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA, FILIA KOSTKA
KIEDY: 25 LISTOPADA

25 listopada, godz. 10:00, filia Kostka, ul. J. Wybickiego 20 – spotkanie DKK dla dzieci i rozmowa o książce Katherine Applegate „Drzewo życzeń” (moderatorka: Małgorzata Gwóźdź; tel. 55 625 60 95/96)
O książce z opisu wydawcy:
Zabawna, głęboka i ciepła historia o inności i tolerancji, opowiedziana z zaskakującej perspektywy. Może drzewa nie umieją żartować, ale bez wątpienia potrafią opowiadać historie. Tę opowiada pewien dwustuletni dąb. Jest drzewem życzeń – co roku ludzie ozdabiają go skrawkami papieru, przywieszkami, kawałkami tkanin, sznurkami, od czasu do czasu nawet skarpetkami. Każda taka ozdoba to czyjeś marzenie. Mogłoby się wydawać, że tego drzewa już nic nie zaskoczy. Ale pewnego dnia do jednego z domów przy jego ulicy wprowadza się nowa rodzina – i niedługo potem dąb zaczyna się zastanawiać, czy nie widział jednak zbyt wiele.

CO: DZIEŃ PLUSZOWEGO MISIA Z BULAJEM
KIEDY: 25 LISTOPADA

Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj zaprasza w sobotę, 25 listopada, o godz. 12:00 do wspólnego świętowania dnia pluszowego misia. Na warsztatach uczestnicy poznają historię

z książki „Otto. Autobiografia pluszowego misia” autorstwa Tomi Ungerera oraz uszyją misiową poduszkę. Obowiązują zapisy telefoniczne lub osobiste. 25 listopada na całym świecie obchodzony jest dzień pluszowego misia. Zabawka ta od prawie 120 lat towarzyszy dzieciom pod każdą szerokością geograficzną, ciesząc zarówno tych najmłodszych,

jak i tych nieco starszych. Dofinansowano w ramach projektu „Książkowe drogowskazy” ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Więcej informacji i zapisy: Biblioteka Młodego Czytelnika „Bulaj”, ul. Zamkowa 1, tel. (55) 625 60 23

CO: KRAINA BUKA W BULAJU – SPOTKANIE Z PRZYRODĄ DLA NAJMŁODSZYCH
GDZIE: BIBLIOTEKA MŁODEGO CZYTELNIKA BULAJ
KIEDY: 25 LISTOPADA

Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj oraz Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej zapraszają najmłodszych wraz z opiekunami do wspólnego spędzenia czasu. Gdzie: Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj
Kiedy: 25.11.2023 r. godz. 12.00-14.00
Co:
- czytanie na dywanie
- zabawy klockami i gramy przyrodniczymi
- prace plastyczne
Spotkanie dedykowane dzieciom 3-6 lat wraz z opiekunami.

CO: O CZYM HUCZY SOWA?
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA, FILIA NR 3
KIEDY: 25 LISTOPADA

W sobotę, 25 listopada, o godz. 12:00 filia biblioteczna nr 3 przy al. J. Piłsudskiego zaprasza dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym wraz z opiekunami na zajęcia warsztatowe poświęcone sowom. Gościem spotkania będzie Pani Hanna Kruk z Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Wstęp wolny. Więcej informacji: Filia nr 3, al. J. Piłsudskiego 17, tel. (55) 625 60 85

CO: MUZYKA EUROPY – POŁUDNIE
GDZIE: ZESPÓŁ PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ MUZYCZNYCH W ELBLĄGU
KIEDY: 25 LISTOPADA

Muzyczna podróż po całej Europie!
W listopadzie wystuchamy drugiego koncertu z cyklu „Muzyka Europy”. Podczas tego wieczoru usłyszymy muzykę południowo-europejską i będziemy kontynuowali naszą podróż po muzycznej Europie. Kierownikiem naszej wycieczki zostanie Francesco Bottiglieri - wybitny dyrygent pochodzący z Włoch. Na saksofonie towarzyszyć mu będzie również włoski artysta - Giovanni de Luca. Naszą podróż rozpoczniemy we Włoszech, by móc stamtąd poznać południową część Europy. Ugości Państwa muzyka wielkiego włoskiego kompozytora - Nino Rota. Jego kompozycje do filmu Lampart oraz Ojciec Chrzestny wybrzmiały podczas tej południowej podróży. Takiego wydarzenia nie można przegapić! Podczas całego cyklu poznamy muzykę europejską z czterech kierunków. Już teraz zapraszamy na kolejne części z cyklu - wschód oraz północ.
25.11.2023, sobota, 19:00
Muzyka Europy - Południe
Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Elblągu
Wykonawcy: Francesco Bottiglieri – dyrygent, Giovanni de Luca - saksofon, Elbląska Orkiestra Kameralna.
W programie m.in.:
Nino Rota - Walc Ballabili z filmu Lampart
Nino Rota - temat z filmu Ojciec Chrzestny
Joaquin Turina - La Oracion del Torero
Francesco Bottiglieri - Koncert na saksofon
Eugene Bozza - Aria
Czas trwania: ok. 1,30 h

CO: VII ANDRZEJKOWY BAL CHARYTATYNY

GDZIE: NOWA HOLANDIA ELBLĄG

KIEDY: 25 LISTOPADA

Rotary Club Elbląg Centrum serdecznie zaprasza VII Charytatywny Rotariański Bal Andrzejkowy, który odbędzie się 25 listopada 2023 r. o godz. 19:00 w Sali Bankietowej Hotelu Nowa Holandia, Nowe Pole 1B w Elblągu. Celem tegorocznego Balu, jest między innymi zabranie środków na zakup aparatury do mierzenia poziomu bilirubiny u noworodków Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Elblągu. Zapewniamy cudowną zabawę i dodatkowe atrakcje, takie jak np. profesjonalne wróżby czy fotobudka.

CO: KALIBER 44

GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA

KIEDY: 25 LISTOPADA, GODZ. 20

Pionierzy polskiego hip hopu, klasyka gatunku, kanon. Kiedy w 1994 roku Abradab, Joka i śp. Magik zakładali zespół, hip-hop na polskiej scenie muzycznej był prawie nieznanym zjawiskiem. Nagrali cztery niezapomniane płyty tworząc mitologię, która jest żywa do dziś. Na muzyce

Kalibra wychowały się już dwa pokolenia fanów a nowe koncerty z udziałem AbradAba, Joki oraz DJ'a Eroma przyciągają nieustannie nowych słuchaczy. Co jeszcze można o nich napisać? Na przykład, że właśnie obchodzą 30-lecie, a w Elblągu zagrają trzy tygodnie przed wielkim jubileuszowym koncertem w katowickim Spodku!

CO: DISCO WAJB 2

GDZIE: KLUB MJAZZGA

KIEDY: 25 LISTOPADA

Gdy Ci zimno, gdy Ci źle, Przyjdź na disko - potańcz se! Pierwsza edycja DISKO WAJB przyjęła się bardzo fajnie zatem czas na drugą!

„DISKO WAJB 2” czyli jeszcze więcej tzw. czarnych rytmów w okolicach RNB, przeplatanych latynoskimi brzmieniami oraz muzyką taneczną, z dobrym wajbem i masą wspomnień. Muzyka do tańca, do bujania, do zabawy. Z racji terminu, będzie to dobry trening, sprawdzian umiejętności i rozgrzewka dla kolan przygotowując się do świątecznych i noworocznych tańców. Zapraszamy! LEPIEJ PRZYJŚĆ, NIŻ NIE! Za sterami LUX Start: 21:00

CO: GRAŻYNA ŁOBAZIEWSKA Z ZESPOŁEM

„CZAS UCZY NAS POGODY”:

KONCERT DOBRO CZYNNY KLUBÓW LIONS

GDZIE: SALA KONCERTOWA PAŃSTWOWEGO ZESPOŁU SZKÓŁ MUZYCZNYCH W ELBLĄGU

KIEDY: 26 LISTOPADA

Grażyna Łobaszewska, polska wokalistka i kompozytorka, wystąpi 26 listopada na koncercie dobroczynnym dedykowanym Hospicjum Elbląskiemu im. Aleksandry Gabrysiak w Elblągu. Koncert odbędzie się 26 listopada o godz. 17 w sali koncertowej Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Kazimierza Witkomirskiego w Elblągu. Koncert organizują Elbląskie Kluby Lions, które, jak mówi Anna Podhorodecka, członkini Zarządu Stowarzyszenia na rzecz Hospicjum Elbląskiego, wielokrotnie już wsparło hospicjum. Zebrane pieniądze zostaną przeznaczone na zakup specjalistycznego, drogiego łóżka dla pacjentów hospicjum. Misją hospicjum elbląskiego jest zapewnienie jak najlepszej

OGŁOSZENIA DROBNE

NIERUCHOMOŚCI

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL
503-103-703

RÓŻNE

SPRZEDAM DREWNO kominkowe, opałowe (jesion, dąb- suchy

4-letni) min.3m3=transport gratis, cena: 290zł/m3, 794-630-121, 576-935-573.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

JALÓWKI wysokocielne, 506-999-493.

opieki medycznej, psychologicznej, duchowej i socjalnej osobom nieuleczalnie chorym, dorosłym i dzieciom, będącym pod opieką hospicjum. Opieka ta obejmuje także rodziny pacjentów w czasie choroby i okresie osierocenia. Zespół Hospicjum Elbląskiego sprawuje opiekę nad ciężko chorymi ludźmi od 1987 roku.

CO: FINISAŻ NOMADE BIENALE POLAND 2023

- BESTIA W OGNIU

GDZIE: CENTRUM SZTUKI GALERIA EL

KIEDY: 26 LISTOPADA

Zapraszamy serdecznie 26 listopada na finisaż wystawy NOMADE BIENALE POLAND 2023 – BESTIA W OGNIU. Był to międzynarodowy projekt, do którego zostali zaproszeni wybitni oraz doświadczeni artyści i artystki z Ameryki Południowej, Europy i Azji, realizujący swoje dzieła in-situ, w odniesieniu do aktualnych i znaczących problemów otaczającej rzeczywistości.

Program:

18:00 Oficjalne zakończenie wystawy

18:15 Marcin Dymiter "DŹWIĘK W RUCHU/_02: circles / ovals / ellipses" (Działanie performatywno-społeczne angażujące uczestników finisażu)

18:40 Adam Klimczak – Performance odnoszący się do pracy „Nisza pamięci”, która znajduje się w Prezbiterium Galerii EL

19:00 Orowadzanie kuratorskie po wystawie (Maciej Olewniczak, Arkadiusz Sylwestrowicz)

PROMOCJA

SZUKASZ PRACOWNIKA?

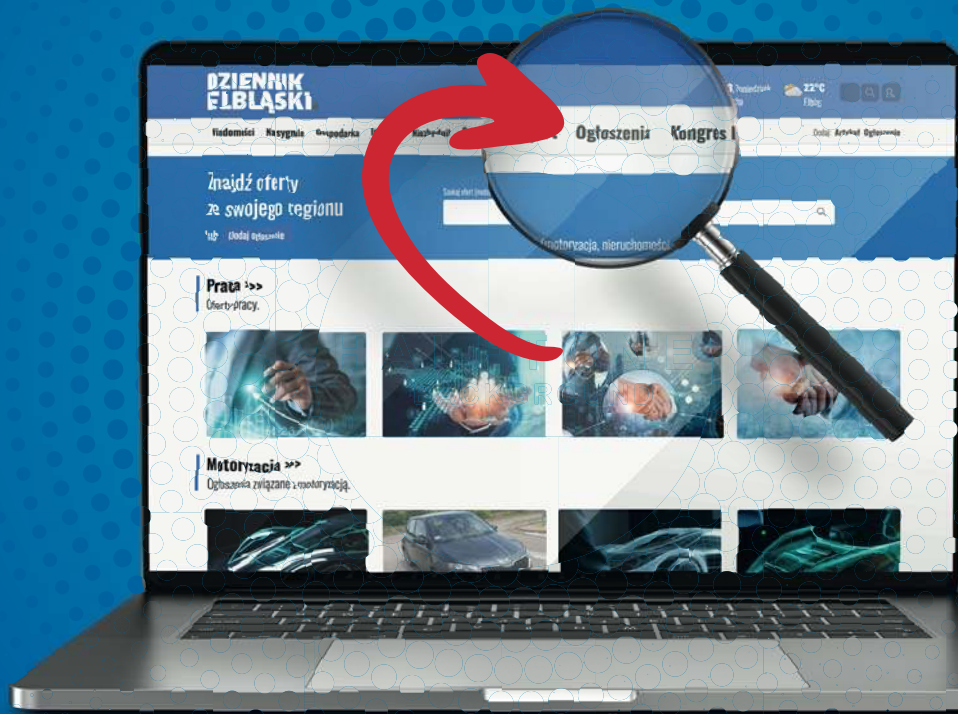

CHCESZ SPRZEDAĆ MIESZKANIE?

PLANUJESZ ZMIENIĆ SAMOCHÓD?

ZAMIESZCZAJ I PRZEGLĄDAJ!
TWOJE OGŁOSZENIE ZOBACZY
PONAD 1 000 000 OSÓB

DZIENNIKELBLASKI.PL/OGŁOSZENIA

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1			2			3			4		5		6		7	8		9			10
		15							4												
								11		12		13									
14													15							8	
						20										19					
									16												
17								18							19						
	13																	3			
									20												
		21		22		23						26									
														24	25		26		27		28
29									30		31		32						33		
						14					18										24
							34						35								
											21										
	36									37					38						
									25										9		
39									40				41								42
		1												27							
43										44	45		46					47			
									5												
				48											49						
29																		17			
			50							51									52		
																					28
53						54			55				56			57					
									12				10					6			
									58												
						2				16											
59														60							
		7																23			
									61			62									
63												30				64					
																				11	

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 30, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

	1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17		18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27		28	29	30																

POZIOMO: 1) bułki i bagietki; 7) nowoczesny telefon komórkowy; 11) knajpa w porcie; 14) wiedza o roślinach leczniczych; 15) zwierzę żywiące się mięsem innych zwierząt; 16) żołnierska broń na ramię; 17) dawna stolica Pakistanu; 19) jest nią żydówka; 20) "... i pokój" Lwa Tołstoja; 22) Enrico, włoski król tenorów; 24) Am dla chemika; 29) "... panieńskie" Aleksandra Fredry; 30) sąsiad Fina; 33) stolica państwa Niue; 34) akademia sztuk dla plastyków; 35) mała Aleksandra; 36) dawniej portier, odźwierny; 37) mózgowie lub zimowe; 38) metalowe śmieci; 40) długa ciężarówka; 41) wypatrywany z morza; 43) głośny wrzask; 44) najwyższy szczyt w Hiszpanii; 47) boiska tenisowe; 48) Andre,

tenisista, mąż Steffi Graf; 49) najwyższa w zoo; 51) szybkość, prędkość pracy; 53) szybka droga; 56) stolica Kalifornii; 58) zawory w oponach; 59) dośnięcie; 60) wymiana powietrza, przewietrzanie; 61) wino greckie z żywicą sosnową; 63) rzewień na kompot; 64) bajkowa Śnieżka od krasnoludków.
PIONOWO: 1) chciwość, zachłanność; 2) Maria, słynna grecka śpiewaczka operowa; 3) nie szeroki; 4) zbocza gór; 5) symbol Ceru; 6) gminni samorządowcy; 8) plan działki budowlanej; 9) budowla do odparowywania solanki i inhalacji; 10) inaczej cukrzyk, ptak; 12) pleciony z włosów; 13) uderzanie siekierą w drzewo; 18) Rene, nazywany Kartezjuszem; 21) pierwotny, bujny

las; 22) Romka z taboru; 23) mieszkała nad nią Kaczka Dziwaczka; 25) potocznie arterioskleroza; 26) z korzeniem i liśćmi; 27) żararaka lancetowata; 28) "... zwierzęcy" Orwella; 30) jego królową lekkoatletyka; 31) naród zamieszkujący Italię; 32) sir Arthur Conan..., twórca Sherlocka Holmesa; 39) strój kosmonauty; 42) oficjalny przedstawiciel państwa za granicą; 45) toksyczne pokrycie dachu; 46) dwuczęściowe utwory literackie o powiązanej treści; 50) inaczej o pracy; 52) szczegóły; 54) roślina, symbol zdrowia; 55) strona główna monety; 56) największe jezioro w Armenii; 57) krasomówca, orator; 62) krzem dla chemika.

SUDOKU

7	2		3	6		4	9	5
9	3	4				1		6
	1			8			2	
3	6					9		
4					5			
2		5			6	3		8
1					2	8		4
		2	8					
	5		9				6	7

1397

8			9		4	5	6	2
6				7	8			
					6			1
		4	6				5	
9	8	6				7		3
5	7		8		1		2	
	6		4	8				
		5						7
				5	3		4	

1398

9	2			4	1	3		7
	1	7		8			6	
		8		5	2	4	9	
	5			3	7			
8	3	4	9					
1		9				2		3
	9			1				5
					8	6		
		1				7	2	4

1399

DERBY WOJEWÓDZTWA NA REMIS

3 LIGA PIŁKI NOŻNEJ Remisem 1:1 zakończył się ostatni mecz rundy jesiennej Concordii Elbląg w derbach województwa warmińsko-mazurskiego z GKS Wikielec. Zanim rozpoczął się mecz minutą ciszy uczczono pamięć wybitnej tyżwiarki Heleny Pilejczyk.

• Concordia Elbląg — GKS Wikielec 1:1 (0:0)

1:0 — Augusto (50), 1:1 — Jajkowski (85 karny)

CONCORDIA: Manikowski — Doniecki, Bukski, Jońca, Nowicki, Danowski (69 Kottlenga), Rękawek (81 Maciąg), Szmydt, Kopka, Noworyta, Augusto

GKS: Wąsowski — Krasouski, Szypulski, Sobociński (86 Dąbrowski), Jajkowski, Kordykiewicz, Filipczyk (65 Licznarski), Rosoliński (65 Wacławski), Jackowski (65 Sagan), Janowski (78 Kacperek), Kalisz.

Concordia do meczu z GKS przystąpiła już z Brazylijczykiem Joao Augusto, który wyleczył kontuzję oraz z Bartoszem Danowskim, który pauzował za kartki. Sporym jednak osłabieniem gospodarzy było brak trzech podstawowych zawodników: Piotra Jakubowskiego, Szymona Mroczo i Gracjana Szpucha, którzy nie mogli wystąpić z powodu nadmiaru kartek. Tym razem w bramce Dominika

Sasiaka zastąpił Maksymilian Manikowski.

Derbowy pojedynek był ciekawy, nikt się w nim nie oszczędzał, było sporo walki. Wynik meczu mogli otworzyć goście. W 14 min Oskar Kordykiewicz znalazł się w sytuacji sam na sam z Manikowskim, ale zwycięsko z tego pojedynku wyszedł bramkarz elbląski, a do odbitej przez niego piłki doskoczył Sobociński i uderzył tuż obok słupka. Elblążanie pierwszą groźną akcją przeprowadzili w 33

min, ale piłkę po strzale Mateusza Szmydta na rzut rożny sparował Jakub Wąsowski.

Tuż przed przerwą znów groźnie było pod bramką elblązan, ale futbolówka po strzale Sobocińskiego opuściła plac gry. W tej części meczu lepsze wrażenie sprawiali goście, którzy z przebiegu gry zasługiwali na bramkę.

Drugą część spotkania lepiej rozpoczęła Concordia, a po strzale Brazylijczyka Joao Augusto piłka

ugrzęzła w siatce. W rewanżu na bramkę gospodarzy strzelał Krasouski, ale na miejscu był Manikowski. Goście nie mając nic do stracenia, byli w ciągłym ataku, dążyli do zdobycia gola, lecz uważnie grała defensywa elbląska i w porę rozbiła akcje ofensywne GKS.

Jeśli nadarzyła się sytuacja, elblążanie przechodzili też do kontrataków. W 69 min przyjezdni zdobyli gola po strzale Sobocińskiego, ale ten był na po-

zycji spalonej i arbiter gola nie uznał. W 73 min mogło być 2:0, ale strzał Łukasza Kopki w świetnym stylu obronił Wąsowski.

W 84 min GKS dopiął swego i doprowadził do wyrównania. Mikołaj Doniecki nieprzepisowo zatrzymał w polu karnym Kalisza i arbiter odgwizdał karnego, którego na gola zamienił Mateusz Jajkowski. Ten remis nie krzywdzi żadnej ze stron.

JERZY KUCZYŃSKI

CHCĄ POWTÓRZYĆ SUKCES Z LEGIONOWA I ZAKOŃCZYĆ SEZON ZWYCIĘSTWEM

W sobotę o godz. 13 piłkarze Concordii Elbląg rozegrają ostatni mecz w tym roku. W rewanżowym spotkaniu z rundy wiosennej zmierzą się u siebie z Legionovią Legionowo.

Po ostatnim meczu w derbach województwa warmińsko-mazurskiego z GKS Wikielec w zespole Concordii panuje duża złość i pełna mobilizacja, by pokonać najbliższego rywala, Legionovię Legionowo. Tym razem w lepszej sytuacji są gospodarze, którzy grają na własnym boisku.

Po pierwszej odsłonie sezonu Concordia z dorobkiem 18 punktów jest na trzynastym miejscu w tabeli. Na taki bilans złożyło się 5 zwycięstw i trzy

remisy. Popularne „Słoniaki”, grając przed własną publicznością, wywalczyły 12 punktów. Podopieczni trenera Mateusza Sobieraja nad drużyną z Mazowsza mają 5 punktów przewagi. Goście są w strefie spadkowej i zajmują 16 miejsce w tabeli. W tym sezonie rywal elblązan, grając na boiskach rywali, wywalczył zaledwie trzy punkty, pokonując Piłicę Białobrzegi 2:1, a ponadto poniósł siedem porażek.

Sobotni mecz dla tych zespołów, jest z cyklu za

„sześć” punktów. Jeśli wygra elblążanie, to będą mieć spokojną zimę, a goście na wiosnę będą musieli bronić się przed spadkiem. Zapowiada się ciekawy mecz. Do zespołu elbląskiego z powodu odwołania kary za nadmiar kartek powracają: Piotr Jakubowski, Szymon Mroczo i Gracjan Szpucha. Pod znakiem zapowiedzi stoi występ Kacpra Sionkowskiego (kontuzja).

Kolejne mecze mistrzowskie w rundzie rewanżowej odbędą się 2-3 marca przyszłego roku.

Do zespołu elbląskiego z powodu odwołania kary za nadmiar kartek powracają:
Piotr Jakubowski, Szymon Mroczo i Gracjan Szpucha

W pozostałych meczach 18. kolejki grać będą:

PIĄTEK: Broń Radom — Jagiellonia II Białystok, **SOBOTA:** Unia Skierniewice — ŁKS Łomża, Piłica Białobrzegi — Victoria Sulejówek, Świt Nowy Dwór Maz — Warta Sieradz, Mławianka Mława — GKS Wikielec, Legia II Warszawa — Olimpia Zambrów, niedziela Lechia Tomaszów Maz — Pogoń Grodzisk Maz, Pelikan Łowicz — GKS Bełchatów.

• **Wyniki 17. kolejki:** Olimpia Zambrów — Lechia Tomaszów

Maz 2:2, Legia II Warszawa — GKS Bełchatów 6:0, Pelikan Łowicz — Jagiellonia II Białystok 1:0, Broń Radom — Legionovia Legionowo 2:0, Mławianka Mława — Warta Sieradz 1:3, Świt Nowy Dwór Maz — Victoria Sulejówek 1:2, Piłica Białobrzegi — ŁKS Łomża 2:0, Unia Skierniewice — Pogoń Grodzisk Maz 2:7.

PO 17 KOLEJKACH:

1. Pogoń 35 46:12
2. Legia II 35 37:17
3. Pelikan 33 28:13

4. GKS B	33	37:23
5. Świt	32	38:21
6. Lechia	31	32:26
7. Unia	28	35:27
8. Broń	26	22:19
9. Victoria	25	21:22
10. Olimpia	19	24:23
11. GKS W	19	18:24
12. Jagiellonia	18	26:28
13. Concordia	18	21:37
14. Warta	17	20:27
15. Mławianka	14	20:31

16. Legionovia	13	16:38
17. Piłica	13	16:44
18. ŁKS	11	18:37

JERZY KUCZYŃSKI

POWALCZĄ Z KOTWICĄ O PUNKTY

2 LIGA PIŁKARSKA\\ Już w piątek o godz. 19.45 Olimpia Elbląg zagra u siebie z liderem tabeli Kotwicą Kołobrzeg. W ostatnim meczu w tym roku przed własną publicznością elblążanie chcą rozstrzygnąć to spotkanie na własną korzyść.

W minionej kolejce nie doszły do skutku dwa mecze. Skra Częstochowa — Hutnik Kraków oraz Lech II Poznań — Olimpia Elbląg, które rozegrane zostaną w najbliższą środę 29 listopada. Mimo że Olimpia nie grała, to szóstą pozycję w tabeli, w strefie barażowej, utrzymała.

Jak zawsze w każdej kolejce niespodzianek nie brakuje i nie inaczej było tym razem. W meczu kolejki grająca przed własną publicznością Radunia Stężyca dostała tegie lanie od KKS Kalisz, przegrywając 1:4. Okolejną niespodziankę postarała się Polonia Bytom, która zremisowała z liderem tabeli Kotwicą Kołobrzeg 3:3.

To właśnie z tym ostatnim zespołem przyjdzie się zmierzyć w piątek Olimpii Elbląg. Ten mecz urasta do miana kolejki, gdyż spotkają się z sobą dwa kluby, które zgłaszają aspirację na awans do I ligi. To nie będzie łatwy mecz dla jednych jak i drugich. Z tego

zdają sobie sprawę nie tylko trenerzy i zawodnicy, ale także kibice.

W sezonie 2022/23 oba zespoły grały na remis. W Kołobrzegu wygrała Kotwica 2:0 i w takim stosunku w Elblągu wygrała Olimpia. W tym sezonie w pierwszym spotkaniu ponownie 2:0 wygrała Kotwica po dwóch golach Michała Cywińskiego (38 karny i 52 min).

Jak będzie tym razem? Z tabeli wynika, że to zespół gości jest faworytem, ale Olimpia jest gospodarzem i będzie robiła wszystko, by pokrzyżować szyki przyjezdnym. Zespół znad morza, grając w delegacji, wywalczył aż 15 punktów, a przegrał tylko dwa spotkania ze Skrą (0:1) i Stomilem Olsztyn (1:2). Z kolei podopieczni trenera Przemysław Gomułka znacznie lepiej prezentują się u siebie niż na wyjazdach. W Elblągu zespół wywalczył 21 punktów.

W tym pojedynku gospodarze mają swoje zadanie do wykonania. Chcąc wygrać, muszą być skutecz-

Czy własne boisko i doping kibiców pomogą Olimpii wygrać z Kotwicą Kołobrzeg?

niejsi od swojego przeciwnika.

Tym razem w zespole gospodarzy zabraknie Łukasza Sarnowskiego, który musi pauzować za nadmiar kartek.

W pozostałych spotkaniach grać będą:

SOBOTA: Lech II Poznań — Chojniczanka Chojnice, Polonia Bytom — Olimpia Grudziądz, Sandecja Nowy Sącz — Skra Częstochowa, Hutnik

Kraków — Radunia Stężyca, KKS Kalisz — Zagłębie II Lubin, Stomil Olsztyn — GKS Jastrzębie, **NIEDZIELA:** ŁKS II Łódź — Wista Puławy, poniedziałek: Stal Stalowa Wola — Pogoń Siedlce

• Wyniki 18. kolejki:

ŁKS II Łódź — Pogoń Siedlce 1:2, Stal Stalowa Wola — GKS Jastrzębie 3:1, Sandecja Nowy Sącz — Olimpia Grudziądz 1:0, Polonia Bytom — Kotwica Kołobrzeg 3:3, Zagłębie II Lubin — Stomil Olsztyn 2:1, Radunia Stężyca — KKS Kalisz 1:4

PO 18 KOLEJKACH:

1. Kotwica	34	58:26
2. Pogoń	33	31:20
3. KKS	31	25:16
4. Radunia	31	24:19
5. Skra •	26	22:16
6. Olimpia E •	26	21:18
7. Zagłębie II	25	28:26
8. ŁKS II	25	28:26
9. Chojnice	24	24:22
10. Hutnik •	24	25:24
11. Stal	24	20:23
12. Wista	22	27:28
13. Lech II •	22	20:29
14. GKS	21	23:26

15. Stomil	20	18:26
16. Polonia	18	19:26
17. Olimpia G	16	20:30
18. Sandecja	16	15:26

• mecz mniej

JERZY KUCZYŃSKI

TO NAJWYŻSZA WYGRANA PODOPIECZNYCH TRENERA MAJEWSKIEGO W TEJ LIDZE

KOSZYKÓWKA\\ W czwartym meczu w III lidze pomorsko-warمیńsko-mazurskiej Basketball Elbląg zdeklasował Kolejarza Chojnice i wygrał różnicą aż 80 punktów 131:51.

• **Basketball Elbląg — Kolejarz Chojnice 131:51** (36:10, 30:9, 35:18, 30:14)
BASKETBALL: Zamojski 21, Pawlak 19, Jastrzębski 19, Prokurat 16, Budziński 13, Sokalski 11, Klonowski 10, Koniczek 7, Bałabuch 6, Krakowski 4, Szuszkiewicz 3, Niburski 2.

Już sam wynik pokazuje, kto rządził na boisku. Elblążanie, którzy przystąpili do meczu w najsilniejszym składzie na czele z Przemysławem Zamojskim, przewyższali swojego rywala co najmniej o dwie klasy. Nie często się zdarza, by w każdej kwarcie zespół zdobywał 30 punktów, a to uczynili elblążanie.

W pierwszej części meczu pojedynek przebiegał

Basketball pokonał wysoko Kolejarza

pod dyktando Basketballu, który po dwóch kwartach wygrywał 66:19. Już w tym momencie kibice zadawali sobie pytanie, czy znów pięknie setka. Od trzeciej kwarty na boisku pojawili się zmiennicy w drużynie elbląskiej, oni nie chcieli

być gorsi od poprzedników i też zdobywali punkty, nie odpuszczając ani na moment. To właśnie w tej kwarcie pękła „setka”, a dokonał tego Aleksander Klonowski.

W ostatnich dziesięciu minutach gry podopiecz-

ni trenera Arkadiusza Majewskiego dążyli do jak najwyższego zwycięstwa w tych rozgrywkach i swój cel osiągnęli. Wygrali różnicą 80 pkt 131:51.

Kolejny mecz Basketball rozegra w niedzielę na wyjeździe z Junior Basket

Club Olsztyn i przy dobrej grze znów zapewne przekroczy sto punktów.

W tabeli prowadzi Szkoła Gortata Politechnika Gdańsk bez straty punktu, ale ta drużyna ma rozegrany jeden mecz więcej. Bez zwycięstwa w tych

rozgrywkach nadal pozostaje Junior Basket Club Olsztyn

• **Pozostałe wyniki:** Szkoła Gortata Politechnika Gdańsk — Wilki EtK 75:67, Roś Pisz — Trójczka Olsztyn 99:81, Orka Itawa — AZS UWM Olsztyn 69:75, Junior Basket Club Olsztyn — SMS PZKosz Władysławowo 65:85.

PO 5 KOLEJKACH:

1. Politechnika	10	400:304
2. SMS PZKosz	9	405:339
3. Basketball •	8	430:221
4. Wilki	8	370:340
5. AZS UWM	8	376:418
6. Trójczka	6	441:422
7. Roś •	6	326:332
8. Orka	6	335:373
9. Kolejarz	6	364:457
10. Junior Basket	5	297:624

• mecz mniej

JERZY KUCZYŃSKI

NIEUDANY REWANŻ STARTU

ORLEN SUPERLIGA PIŁKAREK RĘCZNYCH\\ Nie udał się rewanż piłkarek Startu Elbląg, które podejmowały KPR Kobierzyce. O zwycięstwie brązowych medalistek mistrzostw Polski zadecydował początek drugiej części meczu. Spotkanie wygrały przyjezdne 38:33.

• **Start Elbląg — KPR Kobierzyce 33:38 (17:18)**

START: Ciągła, Radojcić — Stapurewicz 7, Weber 7, Wołoszyk 5, Tarczyluk 5, Macedo 3, Głębocka 3, Kuźmińska 1, Pahrabitska 1, Grabińska 1, Bancilon, Owczarek, Stefańska, kary 4 min
Najwięcej dla KPR: Despodovska 7, Cygan 6, Wiertelak 6, Woźna 4.

fot. Ryszard Biel

P przed meczem zdecydowanym faworytem była drużyna z Dolnego Śląska, aktualny brązowy medalista mistrzostw Polski. Trzy punkty wraz z drużyną pojechały do Kobierzyc, ale przy lepszej grze defensywnej elblążanek spotkanie mogło się zakończyć niespodzianką.

W 2 min gry wynik spotkania otworzyła Zorica Despodovska. W odpowiedzi dwa gole z rzędu po strzałach Nikoli Głębockiej i Victorii Macedo zdobył Start i wyszedł na prowadzenie. Elblążanki nie bawiąc się w zawile kombinacje, w 10 min po rzucie Weroniki Weber prowadziły już 7:4. Chwilę później na ławkę kar powędrowała Paulina Kuźmińska, osłabienie to wykorzystał zespół gości i doprowadził do remisu 7:7.

Cały czas pojedynek był wyrównany. Prowadzenie zmieniało się raz na korzyść jednego zespołu, by za chwilę prowadziła druga drużyna. Po kwadransie

gry na drugie prowadzenie wyszedł KPR 10:9. Gospodynie nie odpuszczały i też zdobywały bramki. Mecz cały czas toczył się wokół remisu. Przy stanie 17:17 Despodovska wykorzystała rzut karny i z przewagą jednej bramki na przerwie schodziły Kobierki.

Po przerwie obraz gry radykalnie się zmienił. To podopieczne trenera Marcina Palicy były w ciągłym ataku. W 33 min gry, ku zaskoczeniu wszystkich, zdobyły 5 bramek, straciły tylko jedną i wygrywały już 23:19. Zespół spod Wrocławia grał konsekwentnie. Prowadził grę, zmieniał pozycje wataku i w 40 min prowadził różnicą ośmiu bramek 30:22.

W kolejnych minutach bardzo dobrze broniła Radojcić i to ona była motorem napędowym dla swojego zespołu. Od stanu 27:35 gospodynie zaczęły odrabiać straty. W 57 min po golach Weber z karnego oraz dwóch golach Tarczyluk przegrywały 32:35.

Jednak dojrzałość taktyczna gości wzięła górę. Przyjezdne wygrały ostatecznie 38:33 i po raz kolejny pokazały, że są drużyną lepszą od zespołu elbląskiego.

Przed nami mistrzostwa świata

Po zakończeniu tej kolejki spotkań w rozgrywkach ligowych nastąpi przerwa do 6 stycznia 2024 roku. Spowodowana ona jest udziałem reprezentacji Polski w mistrzostwach świata, które na przełomie listopada i grudnia odbędą się na terenie Szwecji, Norwegii i Danii. Już w niedzielę podopieczne norweskiego trenera Arne Senstadta spotkały się na zgrupowaniu kadry w Cetniewie i tam przebywały do środy. Wśród powołanych znalazła się Nikola Głębocka (Start Elbląg). Po tym zgrupowaniu kadra udała się na turniej do Lillehammer (Norwegia), gdzie zagra towarzyskie mecze z Islandią, Angolą oraz Norwegią. Po

tym turnieju reprezentacja Polski uda się do Herning (Dania) i tam w dniach 29.11-18.12 walczyć będzie w fazie grupowej mistrzostw świata. Pierwszym rywalem białoczerwonych 30 listopada będzie Iran.

Wyniki 19. kolejki spotkań:

Energia Szczepiorn Kalisz — Piotrcovia Piotrków Tryb. 21:29 (9:16), Handball JKS Jarosław — Młyny Stoisław Koszalin 23:27 (11:12)

PO 10 KOLEJKACH:

1. Zagłębie	30	316:220
2. FunFloor •	24	285:200
3. KPR	24	296:266
4. Urbis	18	257:271
5. Piotrcovia	15	277:274
6. Galiczanka •	12	252:269

7. Start	9	200:252
8. Koszalin	8	230:258
9. Handball	5	213:249
10. Energia	2	232:249

• mecz mniej

Najlepsze snajperki Superligi:

1. Malwina Hartman (Urbis) — 56 bramek
2. Milana Shubal (Galiczanka) — 53
3. Mariola Wiertelak (KPR) — 53
4. Magda Balsam (FunFloor) — 52
5. Katarzyna Wilczek (Kalisz) — 51
6. **Vitoria Macedo (Start) — 50**
7. **Weronika Weber (Start) — 50**

JERZY KUCZYŃSKI

ENERGA MKS TRUSO NADAL BEZ PUNKTU

PIŁKA RĘCZNA\\ Podopieczne Marty Czapli przegrały w Wąbrzeźnie z tamtejszą Vambresią 26:30 i nadal zajmują ostatnie miejsce w tabeli.

• **Vambresia Wąbrzeźno — Energa MKS Truso Elbląg 30:26 (17:12)**

TRUSO: Górńska, Owczarek — Kowalska 6, Szulc 3, Ziemińska 3, Kolasa 3, Jankowska 3, Chochel 3, Gibert 2, Golan 1, Śliwińska 1, Mikołajczyk 1, Fudał, Potorska, kary: 10 min
Najwięcej dla Vambresii: Antosik 6, Król 5, Zielińska, Guttman 4

Juniorki elbląskiego klubu jechały do Wąbrzeźna sprawić niespodziankę i zdobyć pierwsze punkty w rozgrywkach ligowych. Z przebiegu gry

prowadziły wyrównaną walkę, ale skuteczniejsze były gospodynie i to one zainkasowały pierwszy komplet punktów w tegorocznych rozgrywkach.

Wynik meczu po strzale Kingi Chochel otworzyły elblążanki. Odpowiedź miejscowych była błyskawiczna. Po trzech golach z rzędu, w 5 min prowadziły 3:1, a w 11 min 8:4. Ambitnie grający zespół gości nie dawał za wygraną i po bramkach: Agaty Kowalskiej, Aleksandry Mikołajczyk, Adrianny Ziemińskiej oraz Aleksandry Gibert w 14 min doprowadził do remisu 8:8.

Przez kolejne 10 min trwała wymiana ciosów gol za gol i na pięć minut przed przerwą Vambresia wygrywała 13:12. W ostatnich minutach pierwszej odsłony meczu dorzuciła jeszcze cztery gole i po 30 min wygrywała 17:12.

Po przerwie w pierwszym kwadransie nadal górą były piłkarki miejscowego klubu, które wygrywały 21:16. Przyjezdne goniły wynik i na 2 min przed końcem przegrywały 25:27. Końcówka jednak była po stronie gospodyń, które dorzuciły jeszcze trzy gole, a wynik spotka-

nia ustaliła Kowalska przy stanie 25:30.

Pozostałe wyniki

4. kolejki:
SPR AMW Gdynia — Air Transfer.PL Koszalin 14:22 (8:11), MKS Brodnica — AZS Fahrenheit Gdańsk (przełożony na 10.12).

PO 4 KOLEJKACH:

1. Air Transfer.PL	12	106:87
2. SPR AMW	9	92:86
3. Brodnica •	6	85:76
4. AZS Fahrenheit • 3		87:83
5. Vambresia	3	93:104
6. Energia Truso	0	100:126

• mecz mniej

JERZY KUCZYŃSKI

GŁOSUJĘ NA:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

Pełna lista kandydatów dostępna na <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>. Kupon należy dostarczyć do 21 stycznia 2024 r. na adres: Grupa WM Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”.

Imię i nazwisko

Adres

Tel. Email:

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję regulamin plebiscytu, który jest dostępny w siedzibie spółki i na stronie internetowej <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>.

Administratorem danych osobowych podanych na kuponie jest Grupa WM Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Trackiej 5. Podane dane będą przetwarzane wyłącznie w celu przeprowadzenia plebiscytu. Uczestnikom przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne do przeprowadzenia plebiscytu.

Data i podpis

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych realizowanych przez Grupę WM Sp. z o.o.

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na otrzymywanie od Grupy WM Sp. z o.o. informacji handlowych drogą elektroniczną na podany adres poczty e-mail i numer telefonu.

Wyrażenie powyższych zgód jest dobrowolne.

Data

Podpis

GAZETA OLSZTYŃSKA DZIENNIK ELBLĄSKI

BAL SPORTU I BIZNESU 2024

JEDNOSTRONNY MECZ SILVANTA

2 LIGA PIŁKI RĘCZNEJ MEŻCZYZN\\ Jak do tej pory piłkarze ręczni drużyny Silvant Handball Elbląg nie mają sobie równych. Odnieśli piąte zwycięstwo z rzędu. W minioną sobotę pokonali i to wysoko MKS Krajna Nakto 39:20.

• **Silvant Handball Elbląg**
— **MKS Krajna Nakto**
39:20 (16:8)

SILVANT: Plak, Szaro — Sparzak 5, Solecki 4, Załuski 3, Nowakowski 3, Lewandowski 3, Stańczuk 3, Błaszkwicz 3, Dąbrowski 3, Heyda 2, Laskowski 2, Kurowski 2, P. Plak 2, Sciesiński 2, Robak 2.

Przed meczem oba zespoły były bez porażki, mając na koncie same zwycięstwa. Pojedynek więc zapowiadał się ciekawie, ale faworytem byli jednak elblążanie. W początkowej fazie meczu goście toczyli wyrównany bój, grali jak równy z równym i po kilku minutach prowadzili 5:4.

W kolejnych minutach elblążanie poprawili grę w defensywie, w ataku zaczęli grać skuteczniej i na efekty długo nie trzeba było czekać. W 24 min wyszli na prowadzenie 9:8 i tego prowadzenia nie oddali już do końca meczu.

Od tego momentu dominacja elblążan była już bardzo widoczna. Zdobywali oni bramki całymi seriami i do przerwy wygrywali 16:8. Mimo tak wysokiego prowadzenia po przerwie Silvant Handball nie spuszczał z tonu i dążył do jak najwyższego zwycięstwa.

W 37 min prowadził już różnicą dziesięciu bramek 20:10. Wówczas duet trenerki zespołu gospodarzy Damin Malandy - Mikołaj

Fot. Ryszard Biel

Kupiec zaczął rotować składem. Do gry wprowadzani zostali zmiennicy i oni też potrafili dziurawić siatkę bramki gości. W 56 minucie niesieni dopingiem publiczności elblążanie wygrywali już 34:20. Jakby tego było mało, dorzucili jeszcze pięć bramek z rzędu i ostatecznie wygrali 39:20.

W najbliższej kolejce Silvant Handball pauzuje. Przed własną publicznością zagra w dniach 2\3 grudnia z SMS ZPRP II Kwidzyn.

• **Pozostałe wyniki**
5. kolejki spotkań:
Handball Czersk — SMS ZPRP II Kwidzyn 32:31 (12:13), BSMS Bartoszyce — SPR Wybrzeże I Gdańsk 36:41 (18:19), Czarni Olecko — SMS ZPRP II Kwidzyn 35:40 (16:21)

PO 5 KOLEJKACH:

1. Silvant Handball 15	189:100
2. SMS ZPRP III K	12 165:129
3. SPR Wybrzeże •	9 151:123
4. SMS ZPRP II K •	9 137:121
5. Krajna •	9 140:128
6. BSMS	3 144:165
7. Handball	3 120:155
8. Czarni •	0 120:160
9. SPR Wybrzeże II	0 98:174

• mecz mniej

JERZY KUCZYŃSKI

WYPEŁNIJ KUPON LUB WYŚLIJ SMS I ZAGŁOSUJ!

Jak zagłosować na swoich faworytów w Sportowym Plebiscycie Dziennika Elbląskiego? Wystarczy, że uzupełnisz kupon — miejsce pierwsze to równowartość 10 SMS-ów, czyli 10 głosów dla danego sportowca, miejsce 9. to 9 głosów itd. Uzupełniony kupon należy dostarczyć na Rybacką 35 w Elblągu, do siedziby Dziennika Elbląskiego — listownie lub osobiście, wrzucając kupon do skrzynki, która znajduje się obok wejścia do redakcji. Głosowanie na sportowców w Sportowym Plebiscycie Dziennika Elbląskiego odbywa się również za pośrednictwem wiadomości SMS. Aby zagłosować, należy wysłać SMS na numer 73601, w treści wpisując odpowiedni kod przypisany danemu sportowcowi. (koszt 3,69 zł z VAT za SMS).

LISTA NOMINOWANYCH DO ZŁOTEJ DZIESIĄTKI:

Bandurska Beata

(sporty sylwetkowe, niezrzeszona)
SMS o treści de.sr.35 na numer 73601

Bebłowski Adam

(piłka nożna, Polonia Pastęk)
SMS o treści de.sr.1 na numer

Błazewicz Jakub

(piłka nożna, Polonia Pastęk)
SMS o treści de.sr.2

Durma Adrian

(kickboxing, Silvant Elbląg)
SMS o treści de.sr.3

Famulak Maciej

(piłka nożna, Olimpia Elbląg)
SMS o treści de.sr.4

Florkowski Mikołaj

(tyżwiarstwo szybkie, UKS Viking Elbląg)
SMS o treści de.sr.5

Gierszewska Julia

(wrotkarstwo, UKS Szóstka Elbląg)
SMS o treści de.sr.6

Głębocka Nikola

(piłka ręczna, Start Elbląg)
SMS o treści de.sr.7

Grzelak Ryszard

(tenis stołowy, Mlexer Elbląg)
SMS o treści de.sr.8

Komorowski Igor

(kajakarstwo, Silvant Elbląg)
SMS o treści de.sr.9

Konczewski Jakub

(piłka nożna, Polonia Pastęk)
SMS o treści de.sr.10

Korsak Przemysław

(kajakarstwo, Silvant Elbląg)
SMS o treści de.sr.11

Kostka Mirosław

(judo, IKS Atak Elbląg)
SMS o treści de.sr.12

Kot Julia

(kajakarstwo, Silvant Elbląg)
SMS o treści de.sr.13

Kuczałek Michał

(piłka nożna, Olimpia Elbląg)
SMS o treści de.sr.14

Maksymowicz Tomasz

(triathlon, KlugeTeam Elbląg)
SMS o treści de.sr.15

Ochnik Adam

(lekkoatletyka, Polonia Pastęk)
SMS o treści de.sr.16

Rocki Rafał

(lekkoatletyka, IKS Atak Elbląg)
SMS o treści de.sr.17

Rojek Przemysław

(kajakarstwo, Silvant Elbląg)
SMS o treści de.sr.18

Rynkowski Oskar

(piłka nożna, Zatoka Braniewo)
SMS o treści de.sr.19

Stapurewicz Paulina

(piłka ręczna, Start Elbląg)
SMS o treści de.sr.20

Stasiewicz Patryk

(kajakarstwo, Korona Elbląg)
SMS o treści de.sr.21

Szpakowski Jakub

(piłka nożna, Zatoka Braniewo)
SMS o treści de.sr.22

Talewicz Tomasz

(podnoszenie ciężarów, UKS Meyer Elbląg)
SMS o treści de.sr.23

Weber Weronika

(piłka ręczna Start Elbląg)
SMS o treści de.sr.24

Wieliczko Bogdan

(piłka nożna, Zatoka Braniewo)
SMS o treści de.sr.25

Witan Andrzej

(piłka nożna, Olimpia Elbląg)
SMS o treści de.sr.26

Zamojski Przemysław

(koszykówka, Basketball Elbląg)
SMS o treści de.sr.27

Marceli Józefowicz i Julia Kawa

(taniec towarzyski, Jantar Elbląg)
SMS o treści de.sr.28

Maciej Dryka

(judo, Tomita Judo Elbląg)
SMS o treści de.sr.29

Mikołaj Galiński

(judo, Truso Elbląg)
SMS o treści de.sr.30

Aleksandra Kocięba

(judo, Truso Elbląg)
SMS o treści de.sr.31

Zuzanna Sielska

(judo, Tomita Judo Elbląg)
SMS o treści de.sr.32

Anastazja Michatek

(boks, Olimpijski LKS Kruszyńska Braniewo)
SMS o treści de.sr.33

Szymon Zieliński

(judo, Truso Elbląg)
SMS o treści de.sr.34

TE KLUBY WALCZĄ O TYTUŁ NAJPOPULARNIEJSZEGO:

Poniższe drużyny mają szansę na tytuł Najpopularniejszego Klubu Sportowego 2023 Roku. Zagłosuj na swojego faworyta, wysyłając SMS na numer 73601, wpisując odpowiedni kod (koszt 3,69 zł z VAT za SMS).

Basketball Elbląg

SMS o treści de.kl.1

EKS Start Elbląg

SMS o treści de.kl.2

IKS Atak Elbląg

SMS o treści de.kl.3

KP Korona Elbląg

SMS o treści de.kl.4

KS Meter Elbląg

SMS o treści de.kl.5

KS Silvant Elbląg

SMS o treści de.kl.6

MKS Truso Elbląg

SMS o treści de.kl.7

MMKS Concordia Elbląg

SMS o treści de.kl.8

Polonia Pastęk

SMS o treści de.kl.9

UKP „Jedynka” Elbląg

SMS o treści de.kl.10

UKS „Szóstka” Elbląg

SMS o treści de.kl.11

UKS Olimpia Judo Elbląg

SMS o treści de.kl.12

UKS Tomita Elbląg

SMS o treści de.kl.13

UKS Viking Elbląg

SMS o treści de.kl.14

Zatoka Braniewo

SMS o treści de.kl.15

ZKS Olimpia Elbląg

SMS o treści de.kl.16

LKS Kruszyńska Braniewo

(MOS Zatoka Braniewo)
SMS o treści de.kl.17

XVIII

Sportowy Plebiscyt „Dziennika Elbląskiego” 2023

GŁOSUJĘ NA:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

8.....

9.....

10.....

Pełna lista kandydatów dostępna na www.dziennikelblaski.pl/plebiscyt. Kupon należy dostarczyć do 21 stycznia 2024 r. na adres: „Dziennik Elbląski”, ul. Rybacka 35, 82-300 Elbląg, z dopiskiem „Plebiscyt”. Skrzynka znajduje się przy drzwiach do redakcji.

Imię i nazwisko

Adres

Tel. Email:

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję regulamin plebiscytu, który jest dostępny w siedzibie „Dziennika Elbląskiego” i na stronie internetowej www.dziennikelblaski.pl/plebiscyt.

Administratorem danych osobowych podanych na kuponie jest Grupa WM Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie, przy ul. Trackiej 5. Podane dane będą przetwarzane wyłącznie w celu przeprowadzenia plebiscytu. Uczestnikom przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz do ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne do przeprowadzenia plebiscytu.

Data i podpis

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych realizowanych przez Grupę WM Sp. z o.o.

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na otrzymywanie od Grupy WM Sp. z o.o. informacji handlowych drogą elektroniczną na podany adres poczty e-mail i numer telefonu.

Wyrażenie powyższych zgód jest dobrowolne.

Data

Podpis

DZIENNIK ELBLĄSKI

DYNAMICZNIE, EKOLOGICZNIE I OSZCZĘDNI

5 października tego roku ceny energii na rynku bilansującym w Polsce już po raz kolejny były ujemne, tym razem łącznie przez 10 godzin. Sytuacje takie występują coraz częściej na terenie UE i związane są z rosnącą liczbą odnawialnych źródeł energii. Czy jednak każdy z nas będzie mógł skorzystać na takiej giełdowej niższej cenie? Już wkrótce tak dzięki zdalnym licznikom i taryfom dynamicznym.

Energia elektryczna to towar, który porównać można do świeżych owoców lub ryb: aby była użyteczna, musi zostać natychmiast wykorzystana lub odpowiednio zmagazynowana. Wydajność odnawialnych źródeł energii zależy od warunków pogodowych. Wraz ze wzrostem udziału OZE w miksie energetycznym, kiedy słońce oświetla panele fotowoltaiczne z całą mocą, a wiatr rozpycha turbiny wiatraków, energii może być na tyle dużo, że przy stosowaniu do rozliczeń stałych okresowych cen energii nie będzie wystarczająco wielu chętnych, aby w całości z niej skorzystać.

ZDALNE LICZNIKI I TARYFY DYNAMICZNE

Wedle stanu na koniec października 2023 roku blisko 2,4 miliona odbiorców przyłączonych do sieci Energa-Operator ma już zainstalowany licznik zdalnego odczytu. Do 2026 roku Energa-Operator planuje zamontować je u wszystkich swoich klientów. Tego typu urządzenia pomiarowe zapamiętują dane o zużyciu energii w każdej godzinie doby. Pozwala to na prowadzenie rozliczeń na podstawie bieżących cen energii. Wprowadzane w polskim prawie zmiany już niedługo nałożą na dużych sprzedawców energii elektrycznej obowiązek wprowadzenia taryf dynamicznych do swojej oferty. Rozliczanie w oparciu o rynkowe, rzeczywiste dla danej chwili ceny energii stanie się wtedy dostępne dla wszystkich chętnych odbiorców, u których zamontowany już został zdalny licznik.

CZY TO SIĘ OPŁACA?

Taryfy dynamiczne będą dobrym wyborem dla wszystkich tych, którzy są gotowi korzystać z energii elektrycznej w sposób świadomy. Jeżeli w jednym momencie jest ona niezwykle tania, to oczywiście w innym będzie droższa niż przy standardowych, opartych na stałych taryfach sposobach rozliczeń. Dlatego też przy rozważaniu przejścia na taryfę dynamiczną należy przemyśleć sposób korzystania z energii w domu lub firmie. Warto zadać sobie pytanie o to, w jakim stopniu możemy zmienić swoje nawyki, ale też rozplanować kompleksowo pracę urządzeń w użytkowanym obiekcie. Jeżeli np. budynek ogrzewa pompa ciepła, to przy jego odpowiedniej efektywności energetycznej prawdopodobnie jej pracę da się dostosować do godzin, kiedy

energia elektryczna jest najtańsza, bez ograniczania komfortu przebywających w nim osób. Jeszcze korzystniej wyglądać może sytuacja w przypadku zastosowania magazynu energii lub ładowania pojazdu elektrycznego, który także może pełnić funkcję magazynu. Taki magazyn będzie można naładować wtedy, kiedy energia jest bardzo tania, aby wykorzystać ją później. Oznacza to, że mniej energii w innym czasie będzie musiało zostać wyprodukowanej z paliw kopalnych.

NIE TRZEBA BĘDZIE CZUWAĆ PRZY WŁĄCZNIKU

Stosowane przez Energa-Operator liczniki posiadają port, za pomocą którego, na wniosek odbiorcy, skomunikować je będzie można z domową siecią urządzeń (IoT). Takie rozwiązanie wraz z odpowiednimi,

udostępnionymi np. przez sprzedawców energii lub inne firmy się w tym specjalizujące, aplikacjami pozwoli na wcześniejsze zaplanowanie oraz zautomatyzowanie pracy urządzeń w odniesieniu do aktualnych rynkowych cen energii.

TARYFY DYNAMICZNE TO NIE WSZYSTKO

Dane dostarczane na bieżąco za pomocą liczników zdalnego odczytu umożliwią powstanie rynku usług elastyczności sieci, w którym uczestniczyć będą mogli na szeroką skalę odbiorcy oraz prosumenci. W przypadku taryf dynamicznych głównym celem jest dostosowanie korzystania z energii do jej cen wynikających z sytuacji obejmującej np. cały kraj. Usługi elastyczności sieci świadczane będą przez jej użytkowników na rzecz

operatorów systemów dystrybucyjnych (takich jak Energa-Operator) i w wielu przypadkach wynikać będą z działania lokalnej sieci, umożliwiając zapewnienie odpowiednich parametrów jej pracy w różnych warunkach. Użytkownicy będą mogli, na prośbę OSD, np. zmniejszyć ilość pobieranej energii lub wprowadzić ją z magazynu energii do sieci m.in. w sytuacji, kiedy prowadzone będą prace naprawcze lub modernizacyjne. Usługi realizowane będą m.in. za pomocą portali i aplikacji, na zasadach rynkowych, z odpowiednią korzyścią finansową dla tych, którzy zdecydują się wspomóc działanie sieci.

Energa-Operator wraz z partnerami z UE wypracowuje obecnie rozwiązania dotyczące rynku elastyczności sieci w ramach wspieranych przez Komisję Europejską projektów OneNet oraz EUniversal (program Horyzont 2020).

ENERGA-OPERATOR – KIM JESTEŚMY?

Energa-Operator pełni funkcję operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) na terenie około 1/4 powierzchni Polski, dostarczając energię elektryczną ponad 3,3 miliona odbiorców. Nie jesteśmy sprzedawcą energii elektrycznej. Dostarczamy ją niczym kurier zakupiony towar. Zobowiązani jesteśmy także do dokonywania pomiarów zużytej lub wyprodukowanej energii elektrycznej wprowadzonej do sieci, a także kontroli jej parametrów. Dzięki licznikom zdalnego odczytu dbamy o jej dobrą jakość. Liczniki tego typu zamontowane zostały już u ponad 2,2 miliona odbiorców przyłączonych do sieci Energa-Operator. Odpowiadamy także za przekazywanie pozyskanych danych pomiarowych uczestnikom rynku.

BLISKO PÓŁ MILIONA LICZNIKÓW DZIĘKI DOFINANSOWANIU Z UE

Energa-Operator uzyskała blisko 65 milionów złotych dofinansowania, w ramach umowy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zakup liczników zdalnego odczytu. Objęty wsparciem projekt „Zakup jedno i trójfazowych liczników zdalnego odczytu wraz z modemami komunikacji zastępczej LTE w Energa-Operator SA – dostawy w latach 2023-2024” pozwoli na zakup ponad 457 tysięcy tego typu urządzeń, a także przeszło 23 tysięcy modemów komunikacji zastępczej LTE. Montowane przez Energa-Operator liczniki mają możliwość komunikacji zarówno z wykorzystaniem linii elektroenergetycznej (PLC), jak też i za pomocą modemu LTE po jego instalacji. Modemy mogą być stosowane m.in. tam, gdzie nie ma jeszcze infrastruktury pozwalającej na przesyłanie danych za pomocą linii elektroenergetycznej.

W dobrym kontakcie
z ENERGA-OPERATOR

www.energa-operator.pl